

Sayı : 1

Ekim 1970

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

TARİH ENSTİTÜSÜ
DERGİSİ

EDEBİYAT FAKÜLTESİ MATBAASI
İSTANBUL — 1970

BALTACI MEHMED PAŞA'NIN 1711 PRUT SEFERİ İLE İLGİLİ EMİRLERİ

M. Münir Aktepe

On-sekizinci yüz-yılın ilk yarısında, Osmanlı İmparatorluğu'nda meydana gelen en önemli dış olaylardan birini de hiç şüphesiz Prut Seferi teşkil etmektedir. III. Ahmed devrinde ve bunun veziri Baltacı Mehmed Paşa'nın sadrîâzamlığı esnasında, Rusya ile Osmanlı Devleti arasında vuku'a gelen bu savaş, günümüzde dahi türlü yönleri ile canlılığını muhâfaza eden tarihi bir vak'adır¹. Prut savaşı Osmanlılar ile Rusları alâkadar ettiği kadar, zamanında İsveçlileri, Lehlileri ve nihayet Fransızları dahi çok yakından ilgilendiren bir mesele olmuştu; dolayısıyla, menfeatları icâbı İngilizler ile Avusturyahılar da bu savaşın sonuçlarını çok yakından tâkib etmiş bulunuyorlardı. Bu itibarla, Prut seferi ve anlaşması hakkında, bizde olduğu kadar, Avrupa devletlerinde dahi çeşitli yayınlar yapılmıştır. Meselâ Prut Seferi ve barışına dâir iki ciltlik bir eser yayınlamış bulunan Prof. Akdes Nimet Kurat, bu kitabının bibliyografya kısmında, Türk, Rus ve Leh dilleri ile yazılmış eserlerden ma'da, İsveç, Fransız ve İngiliz dilleri ile yayınlanmış kaynakları dahi, gayet tafsilâtlı bir şekilde göstermiş bulunmaktadır². Bunlar arasında bilhassa mühim bir mevki işgal eden Türk kaynaklarının hemen çoğu ise, tek veya iki, üç nüsha hâlinde, yazma olarak, yerli ve yabancı, muhtelif kütüphânelerde bulunmaktadır. Meselâ Yeniçeri kâtipliği göreviyle bu

¹ Ahmed Refik Altınay, *Baltacı Mehmed Paşa ve Büyük Petro*, İstanbul 1327; Fevzi Kurdoğlu, *Pirut Seferi*, İstanbul 1938; Akdes Nimet Kurat, *Prut Seferi ve barışı 1123 (1711)*, c. I ve II, Ankara 1951 - 1953 zamanımızda yazılmış olan eserlerdendir.

² Bak. *Prut Seferi ve barışı 1123 (1711)*, c. I. s. 11-37 ve c. II, s. 829-835, Ankara 1951 - 1953.

sefere iştirâk eden, aynı zamanda bahis konusu sefere dâir hatıralarını yazan (حسن کردی) Hasan Kürdî veya Giridî'nin bu *Hâtırat*'ı Topkapı Sarayı Müzesi, Hazîne Kitaplığı (nr. 233) ile Almanya'da, Münich, Bayerische Staats-bibliothek (cod. Tur. nr. 9) ve Leningrad, Asya Müzesi kütüphanesinde mevcuttur. Bursalı Sipâhi Hüseyin Ağa'nın *Mir'atü'z-zafer'i* ile Hazîne-i birûn kâtiplerinden Ahmed b. Mahmûd'un « *Günlük Defter* » adı altındaki risâlesi ise, ancak birer nüsha hâlinde yazmadır.

İşte böyle tek nüsha olan önemli Türkçe kaynaklardan bir diğeri de, Topkapı Sarayı Müzesi, Bağdad Köşkü Kitaplığı, nr. 221 de bulunan ve Baltacı Mehmed Paşa tarafından, Prut seferinden önce ve bu seferin hazırlıkları esnasında, kısmen de zaferden sonra verilen günlük emirleri muhtevî, yazma bir « *Mecmu'a* » dır. Bahis konusu eserin dış kabı, âharlı, penbe, beyaz ve yeşil renkde ebrû kâğıttır. Boyu 230 mm., Eni ise 110 mm. dir. Tamamı 27 varak olup, her sahifede 21 satır bulunuyor. Bu eserin ihtiva ettiği günlük emirlerin tarihleri ise, 22 Rebi'ül-âhir 1123 (= 9 Haziran 1711) ilâ 9 Cemâziyü'l-âhir 1123 (= 25 Temmuz 1711) tarihlerine tesadüf ediyor ³.

Osmanlı ordusunun, Prut Seferi için İstanbul'da Davud Paşa sahrasına çıkış tarihi 19 Safer 1123 (= 8 Nisan 1711) dir. Küçük - Çekmece, Büyük - Çekmece, Silivri, Çorlu, Karışdıran, Lüleburgaz, Baba-eski ve Hafsa üzerinden Edirne'ye varış tarihi ise, 1 Rebi'ül-evvel 1123 (= 19 Nisan 1711) Pazar gününe tesadüf eder. Ordû-yı hümâyun 7 Rebi'ül-âhir 1123 (= 25 Mayıs 1711) tarihine kadar Edirne'de kaldı. Bu esnada, Anadolu'nun sağ kolundan gelerek, Çardak yolu ile Gelibolu boğazından karşıya geçen ve orta kol ile sol kolundan gelerek, Üsküdar üzerinden Beşiktaş'a geçen piyade ve süvari kuvvetleri de, Edirne'de Osmanlı ordusuna katılmakta idi. Sadrîâzam ve serdâr-ı ekrem olan Baltacı Mehmed Paşa bilâhire bu şehirden ayrılarak, Ak-pınar Büyük - Derbend, Paşa - köyü, ve Karin-âbâd, Aydos, Pravadi ve Kozluca-dere yolu ile 7 Haziran 1711 de Hacıoğlu-pazarı'na geldi. Bu sırada, Bender muhâfızı olan Kara Mehmed Paşa da, devamlı şekilde Baltacı Mehmed Paşa'ya haber gönderiyor ve

³ Akdes Nimet Kurat, bahis konusu eserinde, R harfini Rebi'ül-evvel ve C harfini de Cemâziyü'l-evvel diye okumuş ise de, bu yanlıştır. Bu harflerin Rebi'ül-âhir ve Cemâziyü'l-âhir okunması lâzım gelirdi. Bak. *Prut Seferi ve barışı*, c. I, s.14.

Rusların güneye doğru indiklerini bildiriyordu. En son gelen diğer bir mektubunda ise, Mehmed Paşa, Rusların Ak-su (Buğ) nehri üzerine köprü kurarak, batıya geçtiklerini yazıyordu.

Baltacı Mehmed Paşa'nın verdiği emirleri muhtevi ve elimizde mevcûd bulunan bahis konusu tek nüsha yazma «*Defter*» işte bu tarihten itibaren başlamakta ve ilk emir Bosna vâlisi Ali Paşa'ya hitâben yazılmış bulunmaktadır. Sadrîâzam bir taraftan kuzeye, Tuna nehri kıyılarına doğru, Musa-Bey, Kurnalı-Dere, Tekfur köyü, Uzun Ali Çayırı ve Baba-dağı menzillerini tâkiben İsakçı'ya doğru ilerlerken, diğer taraftan da, bu *Defter*'de sırasıyla gördüğümüz emirleri, durmadan alâkalı makamlara gönderiyordu. Nihayet 29 Rebi'ü'l-âhir 1123 (= 16 Haziran 1711) de, Osmanlı ordusu İsakçı'ya vardı. Serdar burada, Tuna nehri üzerine köprü kurulması, karşı sahile geçilmesi ve kuzey Tuna kıyılarının tutulması ile alâkalı tekrar bir çok emirler verdi ⁴.

⁴ Verilen bu emirlerin bir kısmı, her ne kadar, Prof. Akdes Nimet Kurat tarafından, *Prut Seferi ve barışı 1123 (1711)*, adlı eserde yayınlanmış ise de, yayınlanan vesikaların dahi kimisinde tarih hatası, kimisinde de ifâde noksanlığı ve bâzı imlâ ile okuma yanlışlıkları mevcûd bulunduğundan, burada, mezkûr belgeleri tam olarak değerlendirme bakımından, bahis konusu emirleri ihtiva eden defteri, aynen yayınlamayı muvafık bulduk.

Akdes Nimet Kurat, diğer taraftan, kendi eserinde, kaynak olarak gösterdiği bu emirlerden bir kısmının, kayıtlı bulunduğu esas defterdeki sahife nr. larını da yanlış olarak vermiştir. Bu husûslara misâl olarak şunları zikredebiliriz :

a. Prof. A. N. Kurat'ın, *Prut Seferi ve barışı 1711* adlı eserinde ve c. I, s. 423, not 2 de gösterdiği vesikanın, esas defterdeki varak nr. sı, 16/a yerine 1/b olarak düzeltilmelidir.

b. Aynı vesikada, Tırhala, Turhala okunmuştur. Bak: *P. S.* s. 423.

c. Vesikada, Yanya sancağının mîrî piyâdesi rakam ile belirtilmediği hâlde, *P. S.* de 1000 olarak gösterilmiştir. s. 423.

d. Vesika'da, Delvine sancağına âit hususlar, *P. S.* adlı eserde, Avlonya sancağı ile karıştırılmıştır. Bak. s. 423.

e. Yine aynı vesikada, İskenderiye sancağı mutasarrıfı «Mahmud Beyzâde», kitapda «Mehmed Beyzâde» şeklinde gösterilmiş ve bunun Mîrî piyâdesi olmamasına rağmen, bin aded de Mîrî piyâde kayd olunmuştur. Bak. s. 423. Avlonya sancağı kısmında ise, Mîrî piyâde miktarı gösterilmediği hâlde, Akdes N. Kurat, bunu bin olarak tesbit etmiştir. Bak. s. 424.

f. Yukarıdaki rakamların sonunda ve yekûn hânesinde, *P. S.* isimli eserde, bu mikdar 4000 olarak yazılmıştır. Bak. s. 424.

g. Kara-hisar-ı sâhib sancağı, yine *P. S.* adlı eserde Karaca-hisar-ı sâhib tarzında kayd edilmiştir. Bak, s. 424.

Bunlar arasında ordunun mühimmatı ve yiyeceği ile alâkalı emirler olduğu gibi, hayvanlara mahsus otların teminine ve sâir hususlara dâir de emirler vardı ; hattâ Osmanlı ordusunun, hayvan leşlerinden temizlenmesini bildiren bâzı buyrulduklar dahi çıkmıştı.

Sadırlâzam Baltacı Mehmed Paşa, lâzım gelen hazırlıkları tamamladıktan sonra, 12. câ. 1123 (28. VI. 1711) de Kartal tarafına geçdi ve Kartal Sahrası'na bir gün evvel gelmiş bulunan Kırım hanı Devlet Giray Han ile burada buluşdu. Osmanlı ordugâhında devamlı olarak, sefer meseleleri ve yapılacak savaşın plânı görüşülüyordu. Elimizde bulunan bahis konusu defterde, Osmanlı ordusunun yürüyüş ve tahminen muhârebe esnasında alacağı tâbiye düzenine âit de çok önemli bir kayd bulunmaktadır ; yâni Türk kuvvetlerinin Çarhacısı ve bunu tâkiben birinci ve ikinci safda gelen birlikleri, sadırlâzâmın önünde ve iki yanında, arkasında bulunan ocaklar ile eyâlet askerlerini ve Dümдарı teşkil eden kuvvetlerin nelerden ve kimlerden ibâret bulunduğunu, hep bu vesıkada görmekteyiz. Bahis konusu metin, yayınladığımız vesıkaların 48 nr. da ve sonda levha hâlinde bulunmaktadır.

h. Vesıkada mevcûd bulunan Kayseri sancağı kaydı, *P. S.* adlı eserde tamamen atlanmıştır.

i. *P. S. c. I. s. 266*, not üçe âit metnin sonu, esas vesıkaya nazaran değişik şekilde alınmıştır.

j. Yine *P. S.* adlı eserin 267. sahifesinde, 1 nr. lu nota âit metin esas vesıkaya nazaran çok değiştirilerek alınmıştır. Karşılaştı III. Buyruldu ile. Ayrıca, *S. 267. not. 3* de bulunan tarihi, 23 Rebi'ül-âhir olarak değiştirmelidir.

k. VII. buyruldudaki Hirâset (korunmak) kelimesi, Harâset (ekincilik = çiftçilik) şeklinde okunmuştur. Bak, s. 277.

l. XI nr. lu buyruldudaki bâzı kısımlar atlanarak okunmuştur. Bak. *P. S. s. 277.* XII nr. lu buyrulduki, Köprü - ağası'nın ismi, Hasan yerine Hüseyin yazıldığı gibi, bu metnin ifâdesi de değişik şekilde *P. S.* adlı kitaba alınmıştır. Bak, s. 277. Diğer taraftan metnin varak nr. sı da, 3/b yerine 4/a olarak değiştirilmelidir.

m. XXII nr. lu buyruldu eksik olarak alınmıştır. Bak, s. 300; aynı yerde tarih çevirme hataları da vardır.

n. XXIV nr. lu buyruldu, hem metin bakımından noksan ve hem tarihler yanlışdır. XXVII nr. lu buyruldu ise, Ocak baş-çavuş'u, Ocakbaşı çavuşu şeklinde okunmuştur. Bak. s. 301. Ayrıca XXXII. buyrulduunun sonu eksiktir. Bak, s. 302.

o. Prof. Akdes N. Kurat, *P. S.* adlı eserinde, bu buyruldukların mevcûd bulunduğu defterdeki varak nr. larını da ekseriyetle yanlış göstermiştir. Meselâ, *P. S. s. 309*, not 1 de, 9/b, 9/a olacaktır; yine aynı sahifede 10/a-10/b yi, 9/b-10/a olarak düzeltmek lâzım gelecektir. Sahife 310 da, 10/a, 9/b ve 11/a da, 10/b

Sadrîâzam Baltacı Mehmed Paşa'nın bundan sonra verdiği emirler, daha ziyâde Osmanlı ordusunun yürüyüş düzeni, alacağı emniyet tedbirleri, Prut nehri üzerinde köprüler kurulması, bunların tâmir ve muhâfazası ile askerın mikdarının artırılması, ordunun gerisinde kalanların, birân önce esas kuvvetlere katılması ve top ile cebhâne te'mini, arpa ve un dağıtımı, bunların nakli gibi hususlar ile alâkalıdır. Temmuz ayının dokuzuncu ve onuncu günlerinde de, sık sık, savaş zamanının yaklaştığından bahis ile bütün vâlilere, mutasarrıflara ve diğer askerî birliklere tedbirli olmaları, neferlerden hiç kimsenin serbest bırakılmaması hususunda emirler yazılıyordu. Bu nevi' buyruldukların, 18 Temmuz 1711 de, Osmanlı ordusunun Prut nehrini geçerek, savaşa girmesine kadar devam ettiğini görüyoruz. Fakat bilâhire, yâni 21, 22 ve 23 Temmuz tarihlerinde ise, bahis konusu deftere, hiç bir emir yazılmamıştır. Savaş günlerinde Baltacı Mehmed Paşa'nın ne gibi emirler verdiğini bilemiyoruz. Ancak muharebenin sonucu alındıktan sonradır ki, bu defa yapılan barış ile alâkalı ve Osmanlı kuvvetlerinin Rus birliklerine dokunmaması hakkında emirler verildiğini görmekteyiz.

Netice olarak diyebiliriz ki, bu defterde mevcûd kayıtlar, Baltacı Mehmed Paşa'nın ne kadar bir ihtiyad ve tedbir içinde

şeklinde düzeltilmelidir. Keza s. 311 de, not birde 11/a y1 10/b; s. 312 de, not birde 14/a y1 13/b; s. 313, not birde 15/b y1 15/a; s. 314 de, not birde 16/a y1 15/b ve aynı sahifede, not ikide, 17/b y1 17/a; s. 315 de, not birde 19/b y1; 19/a; s. 316 da, not birde, 20/a y1, 19/a - b; s. 403 de, not iki ve üçü de 21/a olarak düzeltilmelidir.

Diğer taraftan, bahis konusu emirleri ihtiva eden yazma *Mecmua*'nın 11/a sahifesi tamâmen boş olduğu hâlde, Prof. A. N. Kurat, *P. S.* adlı eserinde ve s. 310 ile 311 in, 3, 4 ve 1 nr. lu notlarında, bu boş varakda bir takım buyrulduklar bulunduğunu kayd etmiştir.

p. 40 ve 43 nr. lu buyrulduklar, *P. S.* s. 309 daki suretler ile karşılaştırılacak olursa, okuma hataları ve noksan yazılmış kısımlar meydana çıkar. Meselâ 50 nr. lu buyruldudaki « ta'zir » kelimesi de, *P. S.* s. 311 de « takrir » olarak geçmektedir.

r. İki metin arasında mevcûd okunmuş farklarını mukayese edebilmek için, 50 nr. lu buyruldu ile *P. S.* s. 312, not bire âit metin kısmını karşılaştır.

s. *Prut Seferi*, c. I, s. 313 de mevcûd ve 60 nr. lu buyrulduya âit metinde « Arab Ali Bey » ismi unutulmuş ve yine « birâset » kelimesi « haraset » şeklinde yazılmış olup, burada izâfet terkiplerine de dikkat edilmemiştir.

t. 85 ve 86 nr. lu buyruldukları, *P. S.* c. I, s. 399 da bulunan birinci ve ikinci notlara âit metinler: 93 nr. lu buyrulduyu, *P. S.* s. 404 de bulunan birinci nota âit metin; 103 nr. lu buyrulduyu da. s. 408 de olan metin ile, hatalı okunuşları bakımından karşılaştır.

Prut savaşına hazırlandığını ve girdiğini göstermesi bakımından çok önemlidir. Hâdiseleri, hiç bir yerde görülemeyecek şekilde etraflı ve günü gününe açıklamaktadır. Bu belgeler, Prut Savaşına iştirâk eden kumandanların kimler olduğu ve ne gibi işler yaptıklarını göstermesi bakımından da ayrıca bir önem taşımaktadır. Sefere gelenlerin isimlerini ve nerelerde görevli bulduklarını, ne kadar kuvvet getirdiklerini, bu kadar tafsilâtlı olarak, hiç bir ana kaynakda göremiyoruz.

Prut Savaşına katılan şahısları bu vesıkaya müsteniden şu şekilde sıralayabiliriz : Baltacı Mehmed Paşa (sadrîâzam ve serdâr-ı ekrem), Yusuf Paşa (Yeniçeri ağası), Hasan Paşa (Rumeli vâlisi), Davud Paşa (Köstendil sancağı mutasarrıfı), Mustafa Paşa (Tırhala sancağı mutasarrıfı), Mehmed Paşa (Yanya sancağı mutasarrıfı), Arslan Paşa (Delvine sancağı mutasarrıfı), Zeynel Mehmed Bey (İlbasan sancağı mutasarrıfı), Mahmud Beyzâde Tâhir Bey (İskenderiye = İşkodra sancağı mutasarrıfı), Küçük Câfer Paşa zâde Ali Paşa (Avlonya sancağı mutasarrıfı), Hüseyin Paşa (Ohri sancağı mutasarrıfı), Mehmed Hoca Bey (Alaca-hisar sancağı mutasarrıfı), Hasan Paşa (Selânik sancağı mutasarrıfı), Hüdaverdi Paşa zâde Ahmed Bey (Prizrin sancağı beyi), Kurd Mehmed Paşa (Dukakin sancağı mutasarrıfı), Sâlih Paşa yeğeni Mehmed Paşa (Üsküb sancağı mutasarrıfı), Ali Paşa (Bosna vâlisi), İdris Bey (İzbornik sancağı mutasarrıfı), Durmuş Paşa (Hersek sancağı mutasarrıfı), İspîr İbrahim Paşa (Kilis sancağı mutasarrıfı), Mehmed Paşa (Özi vâlisi ve Bender'de bulunan Osmanlı askerinin başbuğu), İbrahim Bey (Kırk-kilise = Kırklar-ili sancağı beyi), İbrahim Bey (Çirmen sancağı beyi), Hüseyin Bey (Vize sancağı mutasarrıfı), Hasan Paşa (Anadolu beyler beyisi), Derviş Mehmed Paşa (Hüdâvendigâr sancağı mutasarrıfı), Fazlı Paşa (Eski-şehir = Sultan-önü sancağı mutasarrıfı), Seyyid Ahmed Paşa (Saruhan sancağı mutasarrıfı), Ömer Paşa (Kara-hisar-ı sâhib sancağı mutasarrıfı), Seyyid Şâban Paşa (Ankara sancağı mutasarrıfı), Koç veya Keçi Mehmed Paşa (Teke sancağı mutasarrıfı), Can Arslan oğlu Hüseyin Paşa (Çankırı sancağı mutasarrıfı), Vezir Sirke Osman Paşa (Karaman vâlisi), Kurd Mehmed Bey (Akşehir sancağı mutasarrıfı), Ebûbekir Paşa (Niğde sancağı mutasarrıfı), Bekir Paşa (Kayseri sancağı mutasarrıfı), Abdülkadir Paşa (Kırşehir sancağı mutasarrıfı), Acem Mustafa Paşa (Yeni-şehir sancağı

mutasarrıfı), İvaz Paşa (Aksaray ve Seydi-şehri sancağı mutasarrıfı), Çerkes Mehmed Paşa (Sivas vâlisi), Arnavud Süleyman Bey (Boz-ok sancağı mutasarrıfı), Halil Paşa (Mar'aş beyler-beyisi), Kürd Bayram oğlu Mehmed Paşa (Adana beyler-beyisi), Abdullah veya Abdülgafur Paşa (İç-el sancağı mutasarrıfı), Kara Mehmed Paşa (Alâiye sancağı mutasarrıfı), Silâhdar Kıstı İbrahim Paşa (Haleb vâlisi), Genç Ali Paşa (Diyarbakir vâlisi), Haseki Ali Ağa, Haseki Ahmed Ağa, Haseki Abdullah Ağa, Haseki Sâlih Ağa, Haseki Kadri Ağa, Köprü Ağası Hasan Ağa, Ağa-zâde Osman Ağa, Çerkes Ahmed Paşa, Mustafa Paşa (Bostancı-başı sâbık Karahisar-ı şarkî mutasarrıfı), Han-çırağı Ali Paşa, Topal Osman Paşa, İbrahim Bey (Sâbık Balıkesir mutasarrıfı), Arap Ali Bey, Yusuf Bey (Sâbık Kavala mutasarrıfı), Solak Mehmed Bey (Koca-eli sancağı beyi), Eyyüb Paşa (Tuna Kapdanı), Salih Paşa (Niğbolu mutasarrıfı), Kapıcı-başı Mustafa Ağa, Kapıcı-başı Osman Ağa, Müteferrika-başı Mirza Mehmed Ağa ⁵.

Yukarıda temas ettiğimiz hususlardan maada daha bir çok yönlerden, buyrukları kıymetlendirmek mümkündür. Bu devir tarihi ve bilhassa Prut Seferi ile meşgul bulunan tarihçiler, bahis konusu emirlerden, her hâlde kendi çalışmalarını değerlendirme bakımından istifade edeceklerdir. Bu itibarla bahis konusu emirleri ihtiva eden yazma eseri, aynen okuyucularımızın istifadesine arz etmeyi bir vazife telâkki ederiz.

Metni verirken tâkip etmiş olduğumuz sıra, yazma kitaptaki kayıd sırasına uygun şekilde düzenlenmiştir; ancak sıra numaraları tarafımızdan ilâve edilmiştir.

⁵ Bu isimlerin çok az bir kısmı, Silâhdar Fındıklılı Mehmed Ağa'nın *Nasret-nâme'sinde* (Bak, I. Parmaksızoğlu neşri, c. II. F. 2, s. 272) ve *Râşid tarihi'nde* kayıtlı bulunmaktadır. Bak. c. III, s. 356/57,

PRUT SEFERİNE ÂİT EMİRLER

1/b 1. **Bi-inâyeti'l-lâhi-taalâ bu sene-i mübârekede vâki' sefer-i hü mâ-yûna gelmek üzere tertib olunan eyâlât ve elviye mutasarrıflarının defteridir :**

Rumeli eyâletine mutasarrıf olan vezir Hasan Paşa. Neferen 1000 ; Mîrî piyâde, neferen 1000.

Köstendil sancağı mutasarrıfı Davud Paşa. Neferen 200.

Tırhala ve Hurem (حورم) sancakları mutasarrıfı Mustafa Paşa. Neferen 400.

Yanya sancağı mutasarrıfı Mehmed Paşa. Neferen 400 ; Mîrî piyâde, neferen... (Burada rakam yoktur).

Delvine sancağı mutasarrıfı Arslan Paşa. Neferen 400.

İlbasan sancağı beyi Zeynel Mehmed Bey. Neferen 300.

İskenderiye sancağı mutasarrıfı Mehmed Bey zâde Tahir Bey. Neferen 350.

Bosna beyler-beyliği pâyesiyle Avlonya sancağı mutasarrıfı Küçük Câfer Paşa zâde Ali Paşa. Neferen 400 ; Mîrî piyâde, neferen... (Burada rakam yoktur).

Ohri sancağı mutasarrıfı Hüseyin Paşa. Neferen 200.

Alaca-hisar sancağı mutasarrıfı Mehmed Hoca Bey. Neferen 60.

Selânik sancağı mutasarrıfı Hasan Paşa. Neferen 300.

Prizrin sancağı beyi Hüdâverdi Paşa zâde Ahmed Bey. Neferen 200

Dukakin sancağı mutasarrıfı Kurd Mehmed Paşa. Neferen 300.

Üsküb sancağı mutasarrıfı Salih Paşa yeğeni Mehmed Paşa. Neferen 100.

Yekûn : Neferen 4610, Gayr-i ez-mîrî piyâde. Mîrî piyâde neferen... (rakam yoktur).

2/a Bosna vâlisi vezîr Ali Paşa. Neferen 800.

İzvornik sancağı mutasarrıfı İdris Bey. Neferen 100.

Hersek sancağı mutasarrıfı Durmuş Paşa. Neferen 300.

Kilis sancağı mutasarrıfı İspir İbrahim Paşa. Neferen 100.

Yekûn : Neferen 1300. Mîrî Bosna piyâdesi. Neferen . . . . (rakam yoktur).

Özi vâlisi vezîr Mehmed Paşa. (Bender'de tavâif-i askere baş-buğdur). Neferen 600.

Kırk-kilise (Kırklarili) sancağı beyi İbrahim Bey. Neferen 100.

Çirmen sancağı beyi İbrahim Bey. Neferen 50.

Vize sancağı mutasarrıfı Hüseyin Bey. Neferen 100.

Yekûn : Neferen 850.

Anadolu beyler-beyisi Hasan Paşa. Neferen 1000.

Hüdâvendigâr sancağı mutasarrıfı Derviş Mehmed Paşa. Neferen 350.

Mumâileyhe ber-vech-i zamîme verilen Karesi sancağı için. Neferen 150.

Sultan-önü sancağı mutasarrıfı Fazlı Paşa. Neferen 80.

Saruhan sancağı mutasarrıfı Seyyid Ahmed Paşa. Neferen... (Burada rakam yoktur).

Kara-hisar-ı sâhib sancağı mutasarrıfı Ömer Paşa. Neferen... (Burada rakam yoktur).

Ankarası (انقرهسى) sancağı mutasarrıfı Seyyid Şâban Paşa. Neferen 250.

Teke sancağı mutasarrıfı Koç Mehmed Paşa. Mükemmel ve müretteb kapusu halkı ile.

Kengırı (Çankırı) sancağı mutasarrıfı Hüseyin Paşa. Neferen 300.

Yekûn : Neferen 2830.

2/b Karaman vâlisi vezîr Osman Paşa. Neferen 600.

Akşehir sancağı mutasarrıfı Kurd Mehmed Bey. Neferen 80.

Niğde sancağı mutasarrıfı Ebûbekir Paşa. Neferen 250.

Kayseriyye sancağı mutasarrıfı Bekir Paşa. Neferen 250,

Kırşehir sancağı mutasarrıfı Abdülkâdir Paşa. Neferen 200.

Yenişehir sancağı mutasarrıfı Acem Mustafa Paşa. Neferen 200.

Aksaray sancağı mutasarrıfı İvaz Paşa. Neferen 200.

Yekûn : Neferen 1780

Sivas vâlisi vezîr Mehmed Paşa. Neferen 700.

Boz-ok sancağı mutasarrıfı Süleyman Bey. Neferen 150.

Yekûn : Neferen 850

Mar'aş beyler-beyisi Halil Paşa. Neferen 1000 + 200.

Adana beyler-beyisi Mehmed Paşa. Neferen 400.

İç-il sancağı mutasarrıfı Abdullah Paşa. Neferen 400.

Alâiye sancağı mutasarrıfı Kara Mehmed Paşa. Neferen 200

Yekûn : Neferen 1000 (2000 olması lâzımdır).

Haleb vâlisi vezîr İbrahim Paşa. Neferen 500.
Diyarbakir vâlisi vezîr Ali Paşa. Neferen 1200 ⁶.

2. Cebeci-başı Topçu-başıya buyruldu :

Yanınızda olan mühimmatı yanına kifayet mikdarı adam tâyin ve İsakçı'da alakoyup ve sâir neferatlarınız ile kalkup bir yerde meks etmeyüp varup Kili'de olan mühimmat-ı cebehâne ve top-hâneyi hazır ve âmâde eyliyesiz deyü. 22. R. 1123 (9. VI. 1711).

3/a 3. Cebeciler ve topçular kethüdasına buyruldu :

Yanınızda mevcûd olan Çorbacı ve neferatlarınız varup Kartal yakasına geçüp İsakçı köprüsünü muhafaza eylemek için başka başka yazılmıştır. 23. R. 1123 (10. VI. 1711).

4. Yeniçeri Ağasına buyruldu :

İsakçı'ya vardığınız gün köprünün öte-başına metris almak için yazılmıştır. 23. R. 1123 (10. VI. 1711).

5. Bosna vâlisi vezîr-i mükerrerrem saadetlû Ali Paşa hazretlerine buyruldu :

Kapusu halkı ve eyâleti askeri ile ilgar ve iki konağı bir ederek varup İsakçı köprüsünü muhâfaza eylemek için yazılmıştır. 21. R. 1123 (8 Haziran 1711).

⁶ Burada kaydedilen rakamlar toplandığı zaman, yekûnun 16,520 olduğu görülür. Fakat bu miktar, hiç şüphe yok ki, Türk ordusunun tam mevcûdunu göstermekten çok uzaktır. Meselâ burada, mîrî piyâde miktarı ancak bir yerde gösterilmiş; diğer yerlerde ise miktar hâneleri açık bırakılmış ve yekûnlarda da « gayr-i ez mîrî piyâde » ifâdesi kullanılmıştır. Diğer taraftan Saruhan ile Karahisar-ı sâhib sancaklarındaki asker miktarı da tamamen açık bırakılmış bulunmaktadır. Teke sancağı mutasarrıfı için, yalnız kapısı halkı denilmekle iktifa edilmiştir. Kanaatımızca, bunların dışında, daha bir çok yerlerden Prut seferine asker çağrılmış bulunuyordu.

Muhtelif vilâyet ve sancaklardan gelen askerin dışında, bu safere, tamamen yeni olarak 30 bin Yeniçeri, 10 bin Cebeci ve 7 bin Topçu ile 3 bin Mısır askerinin katılmış olduğunu devrin vak'a-nüvisi bulunan Râşid Mehmed Efendi yazmaktadır. (Bk. *Tarih*, c. III. s. 341). Yabancı kaynakların, Osmanlı ordusunun mevcûdu hakkında verdikleri bilgi için ayrıca bak, Akdes Nimet Kurat, *Prut Seferi ve Barışı 1123 (1711)*, c. I, s. 420/27, Ankara 1951.

Bu seferde, Osmanlı kuvvetlerinin mevcûdunun 100,000 nin üstünde olduğu tahmin olunuyor.

6. Cebeciyan kethüdasına buyruldu :

Yeniçeri ağasından haber vardıkda iktiza eden kazma ve kürek ve topra (طوره = torba) verilmek için yazılmıştır. 23. R. 1123 (10. VI. 1711).

7. Bosna vâlisine buyruldu :

Kartaldan iki buçuk saat ileriye iktiza eden mahâllere gecelerde ve gündüzlerde karakollar tâyin ve İsakçı cisri ve ol havâlinin hıfz u hirâseti için yazılmıştır. 29. R. 1123 (16. VI. 1711).

8. Tırhala mutasarrıfı Mustafa Paşa'ya buyruldu :

Kartal tarafına geçüp, Bosna vâlisine muttasıl konup gecelerde ve gündüzlerde Kartal'dan iki buçuk saat ilerüye karavullar tâyin ve cisr ve ol havâliyi muhâfaza için yazılmıştır. 29. R. 1123 (16. VI. 1711).

9. Kengırı (Çankırı) mutasarrıfı Hüseyin Paşa'ya buyruldu :

Yarıncı salı günü umumen kapusu halkı ile hareket ve alay gösterüp karşı Kartal'a geçüp Bosna vâlisine muttasıl konup gecelerde ve gündüzlerde Kartal'dan iki buçuk saat ileriye iktiza eden mahâllere karavullar tâyin ve cisri ve ol havâliyi muhâfaza ve vezîr-i müşârü'n-ileyhin re'yi üzre hareket eylemek için yazılmıştır. 29. R. 1123 (16. VI. 1711).

10. Bosna vâlisine buyruldu :

Cümle Bosna eyâleti zû'ama ve erbâb-ı timarını tüfenklü edüp bir ferd tüfenksiz bulunmamak üzre yazılmıştır. 29. R. 1123 (16. VI. 1711).

11. İsakçı iskelesi emîni ve sefine zâbitine buyruldu :

Bilâ-ferman gerek sefine ve gerek kayık ile İsmail ve Kili ve Karadeniz tarafına bir ferd mürûr ve ubûr ettirmeyüp men' ve ol makuleleri ahz ü habs ve huzurumuza ilâm eyliyesüz deyü yazılmıştır. 29. R. 1123 (16. VI. 1711).

4/a 12. Köprü ağası Hasan Ağa'ya buyruldu :

Memur olduğun cisrin tonbazlarını bilâ-ferman açmayub, İsmail ve Kili ve Karadeniz tarafına sefine ubûr ettirmiyesiz deyü yazılmıştır. Selh-i R. sene 1123 (17. VI. 1711).

13. Özi vâlisi Mehmed Paşa hazretlerine :

Turla (طورلو) ve Prut nehirleri ve ol havâlinin yollarını bilür Bender kal'ası Beşluyan ve Farsan neferatından yirmi nefer güzîde kulağuz intihab ve Ordû-yı nusret-makrûna irsâl eylemek için yazılmıştır. 4. R. 1123 (22. V. 1711).

14. Kalas İskelesi-emîni ve serdârı ve âyân-ı vilâyet ve Boğdan boyarlarına :

İskele-i mezkûrda ايراض اوردا Ordu-yı hümâyûnda hizmetde olmağla tarafından tâyin edildiği âdemisine iânet ve kemânî-yi evvel gelüp giden kâğıdları isâl ve irsâl ve vâki olan hizmetde ihtimam eylemeleri için yazılmıştır. 2.Câ.1123 (19.VI.1711).

15. Köstendil mutasarrıfı Davud Paşa'ya buyruldu :

Dîvân-ı hümâyûn tercümanı İskerlet-zâde'yi Kalas'a götürüp Boğdan voyvodası gelinceye değin anda meks ve vâki olan hizmetde bulunmak üzere yazılmıştır. 5. Câ.1183 (22. VI. 1711).

16. Rumeli vâlisi vezîr Hasan Paşa'ya :

Tırhala sancağı alay-beyisi ve umûmen zû'ama ve erbâb-ı timâr ile Davud Paşa ile ma'en Kalas'a tercümanı götürüp Boğdan voyvodası gelinceye değin anda meks ve hizmetde bulunması için buyruldu yazılmıştır. 5. Câ. 1123 (22. VI. 1711).

17. Bosna vâlisi vezîr-i mükerrerem Ali Paşa'ya buyruldu :

Kartal karyesi ve ol havâlinin ahâlisi askerî ve gayriden siyânet ve ekinlerini gözetirüp taaddileri men' için yazılmıştır. 5. Câ. 1123 (22. VI. 1711).

18. Köstence mutasarrıfı Davud Paşa'ya buyruldu :

Tercüman ile Kalas'da meks ferman olunmuş idi. Eğer bir mâni zuhur eder ise, münasib olan mahâlde meks edüp keyfiyyet-i hâli ilâm eylesiz deyü. 5. Câ. 1123 (22. VI. 1711).

5/a 19. Karaman vâlisi vezîr Osman Paşa'ya buyruldu :

Karaman eyâletinin zû'ama ve erbâb-ı timârının tüfenk ve mızrak ve silâhı olmayanları silâhlendirip, bir ferdi tehi kalmıya deyü yazılmıştır. 7. Câ. 1123 (24. VI. 1711).

20. Defterdar Efendi'ye buyruldu :

Mevâcib ve sâir mesârif kadîmden berü mümkünü'l-husûl maldan havâle ve tahsil oluna gelüp, ahd-i karibde edâ (اداء) yazılıp, mîriye gadri iyân olmağla fi-mâba'd edâ yazılmamak üzere ahkâma tenbih ve kayd eyliyesiz deyü yazılmıştır. 7. Câ. 1123 (24. VI. 1711).

21. Sûvârî mukabelecisine buyruldu :

Sûvârî mukabelecisi Efendi, sipah ve silâhdar ocaklarının vâki olan mahlûl esâmilerinin ibtidaları bâzı kesân yedine düşüp ismine tashih ettirmekle vâki olan mahlûllerin ma'lûm¹ olmayup men'î iktiza etmekle fi-mâba'd ol makule mahlûl olmak üzere mahlûlden tevcih olunup kat'a ismine tashih olunmamak üzere defter-i mukabeleye kayd edüp sehven buyrulup varur ise dahi kayd etmeyüp huzurumuza arz eylesiz deyü buyruldu yazılmıştır. 7. Câ. 1123 (24. VI. 1711).

5/b 22. Bosna vâlisi vezîr Ali Paşa hazretlerine buyruldu :

Eyâlet-i Bosna sancağı iki ve kendü bayraklarından üç bayrak ve eyâlet-i mezkûrdan günde ikişer bayrak ve üçer bayrağı ki yevmi beşer bayrak eder, iki gün iki gece ve Tırhala mutasarrıfı Mustafa Paşa hazretleri dört bayrağı ile bir gün bir gece ve Kengırı (Çankırı) mutasarrıfı Hüseyin Paşa hazretleri cümle bayraklarile bir gün bir gece ve Selânik mutasarrıfı Hasan Paşa hazretleri bayraklarile bir gün ve bir gece ve Paşalar tarafından zikr olunan bayraklar ile mu'temed-i aleyh adamlar karavula (karakola) gidüp mâdemki yerlerine âhari gelmedikçe tâyin olundukları yerlerinden gelmiyeler deyü yazılmıştır. 7. Câ. 1123 (24. VI. 1711).

23. Rumeli vâlisi vezîr-i mükerrerem Hasan Paşa'ya buyruldu :

Köstendil sancağı zû'ama ve erbâb-ı timârı İbrâil'de Davud Paşa'nın yanına muhafazaya tâyin ve irsâl eylemek için yazılmıştır. 10. Câ. 1123 (27. VI. 1711).

24. Rahova (راحوه) zâimi elhac Hüseyin Ağa'ya buyruldu :

Sinîn-i sâbıkada vâki' olan mahlûlât-ı ziâmet ve timar sancak mülâzimlerine hitâm-ı hizmete değin bayrak altında eşmek üzere

Serden-geçdi ağası nasb olunmağla imdi eyâlet-i 6/a mezbûrede mahlûl vâki olan ziâmet ve timarları hitâm-ı hizmete değın bayrağın altında eşmek şartile sancak mülâzimlerinden tâmü's-silâh yiğitlere nişanlanmak üzere arz eyliyesiz deyü. 8. Câ. 1123 (25. VI. 1711).

25. Ağa-zâde Osman Ağa'ya buyruldu :

Eyâlet-i Anadolu ve Karaman ve Sivas'a minvâl-i meşrûh serden geçdi için yazılmıştır. 8. Câ. 1123 (25. VI. 1711).

26. Topçu-başı Ağa'ya buyruldu :

Hîn-i iktizâda mevcûd bulunmak üzere şimdiden hazır ve âmâde olmak üzere birer vakıyye atılır toplardan yirmi pâre top, cümle mühimmat ve neferatı ile otağ önünde mevcûd ettirdesüz deyü yazılmıştır. 12. Câ. 1123 (29. VI. 1711).

27.	Yeniçeri koluna Top : 40	Seksuncu-başı koluna Top : 20	Haseki Kadri Ağa koluna Top : 20
	Haseki Ahmed Ağa koluna Top : 20	Haseki Abdullah Ağa koluna Top : 20	Ocak-başçavuşu koluna Top : 20

Düşman-ı din karib olup inşaallahü-taalâ muharebede mevcûd bulunmak üzere cümle mühimmat ve Çorbacılar ve neferatları ile şimdiden teslim eyliyesiz deyü yazılmıştır. 12. Câ.1123 (29. VI. 1711).

6/b 28. Çavuş-başı Ağa'ya buyruldu :

İbrâil'in Beşlü ağası ve zâbitan ve sâir neferatlarından Ordû-yı hümâyûnda ve İsakçı'da olanları buldurtup İbrâil'e irşâl için yazılmıştır. 12. Câ. 1123 (29. VI. 1711).

29. Çavuş-başı Ağa'ya buyruldu :

Her ocakda birer çavuş olup, varup karşı tarafta çadırlar ile olanları ve İsakçı'da ve gayride bulunan dirlik sâhibi bilâ-ferman tevakkuf edenleri berü yakaya geçirip, Ordû-yı hümâyûna mülhak eyliyesiz deyü yazılmıştır. 12. Câ. 1123 (29. VI. 1711).

30. Derviş Paşa'ya ve Şaban Paşa'ya ve Bozok beyi Süleyman Bey'e buyruldu :

Cisirden berü yakaya ubûr ve Kartal yakasında köprü başına nüzûl eylemeleri için başka başka yazılmıştır. 12.Câ.1123(29.VI.1711)

A

Çarhacı

Çerkes Ahmed Paşa ve Kürd Bayram oğlu

B

10 Bayrak	10 Bayrak	10 Bayrak	10 Bayrak	Serden-geçdi	Serden-geçdi
Haseki Kadri Ağa	Haseki Kadri Ağa	Haseki Kadri Ağa	Haseki Kadri Ağa	10 Bayrak	10 Bayrak
Haseki Salih Ağa	Haseki Salih Ağa	Haseki Salih Ağa	Haseki Salih Ağa	10 Bayrak	10 Bayrak
Haseki Salih Ağa	Haseki Salih Ağa	Haseki Salih Ağa	Haseki Salih Ağa	Seksuncu-başı	Cebeciyan
Top	Top	Top	Top	Top	Top
20	20	30	30	25	30

C

Rumeli vâlisi	Tırhala Paşası	Ohri Paşası	Bosna vâlisi	Durmuş Paşa, Şaban Paşa,	Haleb vâlisi	Karaman vâlisi	Anadolu beylerbeyisi	Mısırlu
eyâleti ile	Selânik Paşası	ve Kurd Paşa	eyâleti ile	Hüseyn Paşa, Bozok beyi	İbrahim Paşa	Osman Paşa	eyâleti ile	
			Süleyman Bey					

DArnavud piyâdesi
iktiza ederseTop
20Arnavud piyâdesi
iktiza ederse

Silâhdar

Hazret-i Sadrı-âlf

Sipah

EYanya Paşası ile
Mîrî piyâde
1000Avlonya Paşası ile
Mîrî piyâde
1000İskenderiye Paşası ile
Mîrî piyâde
1000**F**

Diyarbakir vâlisi Ali Paşa cümle eyâleti ve ocak beyleri ile dündar olmak üzere

(Prut Seferi esnasında Osmanlı Ordusu'na âit bir tertip şekli)

31. Hüdâvendigâr ve Kaşesî sancakları mutasarrıfı Derviş Paşa'ya buyruldu :

Bin beş-yüz nefer sipah ve silâhdar serden geçdileri ve kapusu halkı ile Cumâde'l-ülânın on üçüncü salı günü alayını gösterüp ikindi namazından sonra serden geçdileri alup Mehmed Giray Sultan'ın yanına varup icâleten irişüp re'yi üzre hareket ve hizmet eylemeleri için yazılmıştır. 12. Câ. 1123 (29. VI. 1711).

32. Karaman vâlisine :

İnşaallahü-taalâ işbu Cümâde'l-ülânın on üçüncü sâlise gecesı Ordû-yı nusret-makrundan üç saat ileri iktiza eden mahâllere karavullar (karakollar) tâyin olunmak muktezi olmağla, imdi eyâlet-i Karaman'ın zû'amâ ve erbâb-ı timârını kethüdanız ile tâyin ve Ordû-yı hümâyûndan üç saat ileriye gönderüp iktiza eden mahâllerine karavullar vaz' ve kadîmden berü ola-geldiğü üzre etraf ve eknafı tefahhus ve teccessüs ve bir ferd attan İnme-meyüp gereği gibi basîret ve intibah üzre hareket ve sabaha değın yerine gündüz karavulcuları varıncaya değın karavul emrinde takayyüd . . . . Salı günü gündüz karavuluna Tırhala paşası ve Selânik paşası tâyin olunmağla buyruldu yazılmıştır. 13. Câ. 1123 (30. VI. 1711).

33. Cebeci-başı Ağa'ya buyruldu :

Yanında dâirende mevcûd olan cebe-hâne ve mühimmat-ı sâiresile inşaallahü-taalâ yarınki salı günü nüzûl olunan otak semtine gelüp dâireniz ile konup sefineden ihraç ve tahmil olunacak 7/b cebe-hâne ve mühimmat-ı sâire kalmış ise ocak kethüdasını kifâyet miktarı oda ile alı-koyup bir gün evvel tahmîl ve gelmeleri için muhkem tenbih ve sen dâireniz ile gelüp yarın nüzûl eylesin deyü yazılmıştır. 12. Câ. 1123 (29. VI. 1711).

34. Bu vech üzre Topçu-başı Ağa'ya dahi buyruldu yazılmıştır : 12. Câ. 1123 (29. VI. 1711).

Şa'ir kile ve dakik

Tırhala : Keyl (Kile)	Selânik : Keyl	Kengırı, Hüseyin Paşa : Keyl
Şa'ir : 200	Şa'ir : 200	Şa'ir : 200
Dakik : 100	Dakik : 100	Dakik : 100

Kayseriye 200 — 100	Kilis, İbrahim Paşa 50 — 25	Hersek 200 — 100	Üsküb Beyi 50 — 25
Vize Beyi 50 — 25	Derviş Paşa 200 — 100	Şaban Paşa 200 — 100	İlbasan Beyi 50 — 25
	Dukakin, Kurd Paşa 100 — 50		Anadolu 300 — 150
	Yekûn : Şa'ir [Kile] : 2050	Yekûn : dakik [Kile] : 1025	

Defterdar efendiye buyruldu yazılmıştır. 12.Câ. 1123 (29.VI.1711)
Erz (ر) = Piriñç) ve rugan (veya revgan = yağ) için defterdar efendiye buyruldu. 8/a

	Yeniçeri		Cebeci
Piriñç : Keyl — Rugan : Kıyye 3000	Rugan : Kıyye 4000	Erz : Keyl — Rugan : Kıyye 1000	Rugan : Kıyye 1500
	Topcu		Top arabacıları
Piriñç : Keyl — Rugan : Kıyye 500	Rugan : Kıyye 750	Piriñç : Keyl : Rugan : Kıyye 200	Rugan : Kıyye 300
	Sipah		Silâhdar
Piriñç : Keyl — Rugan : Kıyye 500	Rugan : Kıyye 750	Piriñç : Keyl — Rugan : Kıyye 500	Rugan : Kıyye 750
	Bosna		Rumeli
Piriñç : Keyl — Rugan : Kıyye 300	Rugan : Kıyye 500	Piriñç : Keyl — Rugan : Kıyye 250	Rugan : Kıyye 450

fi. 13. Câ. 1123 (30. VI. 1711).

35. Cebeci-başı Ağa'ya buyruldu :

Düşman-ı din ile inşaallahü-taalâ gerek meterise girilür ve gerek cenk ve muhârebeye mübâşeret olunur Dergâh-ı âli cebecilerinin iki bin nefer serden-geçdi ve bin nefer odaluları izzetlû yeniçeri Ağası hazretlerinin sağ tarafına kol tâyin olunmuştur. Re'yi üzre hareket eylemeleri için yazılmıştır. 13. Câ. 1123 (30. VI. 1711).

8/b 36. Topçu-başı Ağa'ya buyruldu :

İnşaallahü-taalâ düşman-ı din ile gerek metrise girilür, gerek cenk ve muhârebeye mübâşeret olunur Dergâh-ı âli cebecileri ocağına mühimmat ve topçuları ile otuz top veresüz deyü yazılmıştır. 13. Câ. 1123 (30. VI. 1711).

37. Hersek mutasarrıfı Durmuş Paşa'ya buyruldu :

Kapusu halkı ve mîrî Bosna piyâde levendatı ile düşman-ı din ile gerek metrise girilür ve gerek cenk ve harbe mübâşeret olunur, sol tarafına kol tâyin olunmağla, re'yi üzre hareket eylemeleri için-

38. Topçu-başı Ağa'ya buyruldu :

Bosna Mîrî piyâdesi ile Durmuş Paşa yeniçeri ağasının sol tarafına kol tâyin olunmağla cümle mühimmat ve topçuları ile Durmuş Paşa'ya otuz top veresiz deyü yazılmıştır. 13. Câ. 1123 (30. VI. 1711).

39. Cebeci-başı Ağa'ya buyruldu :

Sinin-i sâbıkada vâki' sefer-i hümâyûnlarda ola-geldiği üzre Dergâh-ı âlî cebecilerinden iki bin nefer serden-geçdi ve bin nefer odalı tâyin olunmak 9/a lâzım olmağla kadîm ola-geldiği yevmiyye ve terakki ile iki (bin) nefer serden-geçdi ve bin nefer odalı tahrir ve tâyin eyliyesiz deyü yazılmıştır. 13. Câ. 1123 (30. VI. 1711).

40. Cebeci-başı'ya buyruldu :

İnşaallahü-taalâ düşman-ı din ile muharebede kollar tertib olundukda, dâiremiz koluna ve Dergâh-ı âlî yeniçeri ve Rumeli ve Anadolu eyâletleri ve piyâdegân-ı Rumeli ve sâir kollar ne mikdar olur ise, her kola kifayet mikdarı mühimmat ile bir Çorbacı ortası neferâtile tâyin eyliyesiz deyü yazılmıştır. 13. Câ. 1123 (30. VI. 1711).

41. Cebeci-başı Ağa'ya buyruldu :

İnşaallahü-taalâ düşman-ı din ile muharebede Dergâh-ı âlî cebecilerinden iki bin nefer serden-geçdi ve bin nefer odalı ilerü tâyin olunmakta kollara dahi birer Çorbacı ortası neferâtı ile tâyin olunup kusur kalan ortaları neferâtile inşaallahü-taalâ dâirede kalan barut ve mühimmat-ı sâire hıfzı için dâirede alıkoyasız deyü yazılmıştır. 13. Câ. 1223 (30. VI. 1711).

42. Bozok sancağı beyi Süleyman Bey'e buyruldu :

İnşaallahü-taalâ yarınki cuma günü ale's-seher otlukçuların önüne düşüp otluk olan mahalle götürüp ve bir ferdi ileri

salıvermeyüp gereği gibi muhâfaza eyleyüp, her-kes otlukların biçüp hazır ve âmâde oldukta avdet edüp selâmet üzre Ordû-yı hümâyûna getürmekte bezl ve takayyüd eyliyesüz deyü yazılmıştır. ? Câ. 1123 (VI. 1711).

43. Anadolu paşasına buyruldu :

Düşman-ı dîn karib olmağla inşaallahü-taalâ gerek metrîse girilür ve gerek muharebeye şürû' olunur tavâif-i askerî memur olduğu kolunu bilüp, avn-i kakk ile düşman-ı dinden ahz-i intikam ve yerinde sâbit kadem olup, gereği gibi takayyüd-i tam ve meks ve gerek yolda giderken ve menzile nüzûl eyledikde, herkes tertib olunduğu üzre hareket eylemek muktezi olmağla kapınız halkı ve umûmen eyâletiniz zu'ama ve erbâb-ı timarı ile izzetlü yeniçeri ağası hazretlerinin sağ tarafının nihayetinde Seksuncu-başı Ağa kolunun ardına tâyin ve memur olunmuşsıdır. İmdi, İnşaallahü'r-rahman müretteb ve müsellâh kapınız halkı eyâletiniz zu'ama ve erbâb-ı timarı ile ağa-yı müşârünileyhin sağ tarafın nihayetinde Seksuncu-başı Ağa kolunun ardında 10/a gerek metris olsun, gerek alay cengi olsun mahâll-i mezbürda kemâl-i metânet ve istihkâm üzre durup, yerinizde sâbit kadem olup, kapınız halkından ve eyâletiniz askerinden bir ferdi ilerü ve gerü gitmekden men' ve zabt edüp ve bir menzilden bir menzile hareket ve nüzûl olundukta dahi Seksuncu-başı Ağa'nın kolunun ardında yürüyüp konup merdâne ve delirâne hareket ve kemal mertebe bu emr-i dinde gayret ve hamiyet ve ihtimam-ı tam edüp hilâfı zuhurundan bi-gayet ihtiraz eyliyesüz deyü yazılmıştır.

44. Vize beyi Hüseyin Bey'e buyruldu :

Hâlâ asâkir-i islâm otların biçmek için adaya yapılan ordunun nihayetindeki köprüleri hıfz ü hirâset eyleyüp mahâll-i mezbûre karib mahâlde konup gereği üzre hıfz ü hirâset eylemek için yazılmıştır. 15. Câ. 1123 (2. VII. 1711).

45. Defterdar Efendi'ye buyruldu :

Rumeli vâlisi tahrir eylediği Rumeli piyâdesi levendâtının kurşun ve barutların veresiz deyü yazılmıştır. 15. Câ. 1123 (2. VII. 1711).

46. Sü-başı ve Ases-başı'ya buyruldu :

Ordû-yı hümâyunun hayvanat lâşesinden tathiri (temizlenmesi) iktiza etmekle imdi tefahhüs ve yoklayup bulunan hayvanat lâşelerin âhir mahâlle ihraç ve tathir edüp fi-mâba'd dahi hayvanat lâşesi bulunmamak üzere her biriniz ziyade takayyüd eyliyesiz deyü yazılmıştır. 15. Câ. 1123 (2. VII. 1711).

47. Anadolu Beyler-beyisi'ne :

Eyâletiniz zû'ama ve erbâb-ı timârından üç dört yüz mikdarı nefer sancaklarından geri kalup uğradıkları kasabât ve kura'da nice türlü taaddî ve fesad eyledikleri ihbar olunmağla, alay gösterip Ordû-yı hümâyûna dühûlünüzden sonra gelenleri tefahhüs ve defter edüp, henüz gelüp dâhil olmıyanların tarafınızdan adam tâyin ve cümlesin getirdüp defter edüp sihhati üzere huzurumuza arz eyleyüp bir ferde himâye ve avn ve te'hirinden bi-gayet ihtiraz eyliyesiz deyü yazılmıştır. 16. Câ. 1123 (3. VII. 1711).

11/a boştur.

11/b — 12/a

A.

Çarhacı

48. Çerkes Ahmed Paşa

ve

Kürd Bayram-oğlu ⁷

B.

1. Cebeciyan ⁸ : Serden-geçdi, 10 bayrak, top 30.
2. Seksuncu-başı : Serden-geçdi, 10 bayrak, top 25.
3. Haseki Ahmed Ağa : 10 bayrak, top 20.
4. Bosna piyadesi : top 30.
5. Yeniçeri Ağası ⁹ : 10 bayrak, top 40.
6. Haseki Abdullah Ağa : 10 bayrak, top 20.
7. Rumeli Piyâdesi ¹⁰ : top 30.
8. Haseki Salih Ağa : 10 bayrak, top 20.
9. Haseki Kadri Ağa : 10 bayrak, top 20.

⁷ Kürd Bayram-oğlu'nun adı Mehmed Paşa'dır ve Adana beyler-beyisi idi.

⁸ Bu hususda, 33, 35, 36, 39, 41 ve 99 nr. lu buyruclulara bakınız.

⁹ Bu hususda, 4, 51, 69, 84, 93, 104 nr. lu buyruclulara bakınız.

¹⁰ Bu hususda, 51 nr. lu buyrucluya bakınız.

C.

1. Mısırlı¹¹ : 2. Anadolu Beyler-beyisi¹², eyâleti ile : 3. Karaman vâlisi Osman Paşa¹³, eyâleti ile : 4. Haleb vâlisi İbrahim Paşa¹⁴, eyâleti ile : 5. Durmuş Paşa¹⁵, Şâban Paşa¹⁶, Hüseyin Paşa¹⁷, Boz-ok beyi SüleymanBey¹⁸ : 6. Bosna vâlisi¹⁹ eyâleti ile 7. Ohri Paşası²⁰ ve Kurd Paşa²¹ : 8. Tırhala Paşası²², Selânik Paşası²³ : 9. Rumeli vâlisi²⁴, eyâleti ile : 10. İktiza ederse Arnavud piyâdesi.

D.

20 Top

a. Silâhdar   b. Hazret-i sadr-ı âli   c. Sipah²⁵

E.

Yanya Paşası²⁶ ile
Miri Piyâde
1000

Avlonya Paşası²⁷ ile
Miri piyâde
1000

¹¹ Bak. 79 nr. lu buyruldu.

¹² Bu hususda, 43, 47 ve 112 nr. lu buyruğduya bakınız.

¹³ Bununla ilgili buyruğdular için bak, nr. 19 ve 32.

¹⁴ Bununla alâkalı buyruğdular için bak, nr. 100, 107, 119.

¹⁵ Bu hususda, 37, 38 ve 106 nr. lu buyruğdulara bakınız.

¹⁶ Ankara mutasarrıfı Şâban Paşa ile alâkalı buyruğdular için bak, nr. 30 ve 80.

¹⁷ Çankırı mutasarrıfıdır. Bak, 9, 49 ve 116 nr. lu buyruğdulara.

¹⁸ Bu hususta 30 ve 42 nr. lu buyruğdulara bakınız.

¹⁹ Bosna vâlisi vezîr Ali Paşa'dır. Bak, 5, 7, 10, 17, 22 ve 87 nr. lu buyruğdulara.

²⁰ Ohri Paşası, Hüseyin Paşa'dır. Bununla ilgili buyruğdular için nr. 54, 59 ve 106 ya bakınız.

²¹ Kurd Paşa, Dukakin paşası olup, adı Mehmed'dir. Bak, nr. 59.

²² Tırhala paşasının adı Mustafa'dır. Bak, 8, 109, 113 nr. lu buyruğdulara.

²³ Selânik mutasarrıfı Hasan Paşa'dır. Bak, nr. 80 buyruldu.

²⁴ Rumeli vâlisi Hasan Paşa'dır. Bununla ilgili buyruğdular için bak, nr. 16, 23, 55, 57, 80, 82, 90, 101, 102, 121.

²⁵ Bununla ilgili bir buyruğdu için bak, nr. 88.

²⁶ Yanya paşası, Mehmed Paşa'dır. Bununla ilgili buyruğdular için bak, nr. 73 ve 110.

²⁷ Avlonya paşasının adı Ali Paşa'dır. Bununla alâkalı buyruğdular için bak, nr. 72 ve 111.

İskenderiye Beyi ²⁸ ile
Mirî piyâde
1000

F.

Diyarbakir vâlisi Ali Paşa ²⁹ cümle eyâleti ve ocak beyleri ile dümdar olmak üzere.

3/a 49. Kengırı (Çankırı) paşası Hüseyin Paşa'ya buyruldu :

Ordû-yı nûsret-makrundan üç saat ilerü iktiza eden mahâllere karavullar tâyin olunmak muktezi olmağla imdi kapınız halkı ve tâyin olunan Kayseriye mutasarrıfı izzetlû Ebûbekir Paşa ile Ordû-yı hümâyûndan üç saat ileri iktiza eden mahâllere karavullar vaz' ve kadîmden ola-geldiği üzre etraf ve eknâfı tefahhûs ve teccessûs ve gider otlukçu olur ise karavullardan taşra salıvermeyüp inad edenleri ahzedüp ve karavulculardan bir ferd. atdan inmeyüp gereği gibi basiret ve intibah üzre hareket ve akşama değin yerinize gece karavulcuları varıncaya değin karavul emrinde takayyüd-i tam eyliyesiz deyü yazılmıştır. 11. Câ. 1123 (3.VII. 1711).

50. Üçüncü bölüğün Osman Ağa ve İsakçı kadısına ve Müteveli ve vilâyet âyanına buyruldu :

Sefer-i hümâyûna me'mur tavâif-i askerîden sipah, zû'ama ve erbâb-ı timâr ve sâirlerinden bâzıları henüz köprüden ubûr ve Ordû-yı hümâyûna dâhil olmayup İsakçı'da evlerde ve hâli yerlerde ve havâlilerde kimi çadır ve kimisi evlerde oturup dirliksiz olup bâzı eşya ile kalanlardan ma'da tevâif-i askerî zâbitleri ma'rifeti ile ihraç ve köprüden geçirüp Ordû-yı hümâyûna ilhak edüp inad ve muhâlefet edenler ahz ve dirlikleri âhire 13/b verilüp ve kendüleri ta'zîr ve te'dib olunmak üzere huzurumuza irsâl ve fi-maba'd dahi gelenleri asla tevakkuf ettirmeyüp köprüden geçirüp Ordû-yı hümâyûna irsâl eyliyesiz deyü yazılmıştır. 16. Câ. 1123 (3. VII. 1711).

²⁸ İskenderiye beyi, Tabir Bey'dir. Bu hususda 70, 74 ve 75 nr. lu buyruclulara bakınız.

²⁹ Bak, 78 ve 92 nr. lu buyruclulara.

51. Topçu-başı Ağa'ya buyruldu :

Rumeli Mirî piyadesi vezîr-i mükerrerem izzetlû, rif'atlû yeniçeri ağası Yusuf Paşa hazretlerinin sol tarafına kol tâyin olunmağla cümle mühimmat ve topcuları ile zikr olunan Rumeli piyâdesi koluna otuz kıt'a top tâyin ve teslim eyliyesiz (deyü) yazılmıştır. 17. Câ. 1123 (4. VII. 1711).

52. Cebeci-başı Ağa'ya buyruldu :

İş-bu sefer-i nûsret - makrûn için bundan akdem Dergâh-ı âli Cebecileri tashih-i be-dergâh on bin nefere tekmiil olunmak üzere tertib ve ferman olunup İsakçı cisrinden mürûr ve Kartal sahrasına nüzûl olundukda, zikr olunan Cebeci neferâtı tertib ve fermân olunan on bin neferden ezdiyad gelüp, gerü avdet ve ruhsat verilür ise, asâkir-i islâm beyninde nice kıyl-ü kâl ve ihtilâle bâis olup, on bin nefer tertib ve fermân olanlardan ezdiyad gelenler dahi tashih ve be-dergâh olunmasun Ocak zâbitanı arz-ı hâl ve iltimas ve cümlesi münâsib görmelerile, mukaddema tertib ve 14/a ferman olunan on bin neferden ezdiyad gelen cenk ve harbe yarar tüvanâ yiğitleri men' etmeyüp hizmetde istihdam eyliyesiz deyü yazılmıştır. 17. Câ. 1123 (4. VII. 1711).

53. Defterdar Efendi'ye buyruldu :

Kırşehirli Sancağı mutasarrıfı Abdülkadir Paşa'ya.

Şa'ir, Keyl 200 : Dakik, Keyl 100.

Teke Sancağı mutasarrıfı Koç Mehmed Paşa'ya.

Şa'ir, Keyl 200 : Dakik, Keyl 100.

Aksaray Sancağı mutasarrıfı İvaz Paşa'ya.

Şa'ir, Keyl 200 : Dakik, Keyl 100.

Ohri Sancağı mutasarrıfı Hüseyin Paşa'ya.

Şa'ir, Keyl 200 : Dakik, Keyl 100.

Yanya Sancağı mutasarrıfı Mehmed Paşa'ya.

Şa'ir, Keyl 200 : Dakik, Keyl 100.

İzvornik Sancağı beyi İdris Beye'e.

Şa'ir, Keyl 50 : Dakik, Keyl 25.

Yekûn : Şa'ir, Keyl 1050 ; Dakik keyl 525.

17. Câ. 1123 (4. VII. 1711).

54. Ber-vech-i arpalık Ohri sancağı mutasarrıfı Hüseyin Paşa'ya buyruldu :

Öuümüzde olan köprünün avn-i Hakk ile tâmir ve asâkir-i islâm ile ubûr edinceye değin muhâfazası mühim ve muktezi olmağla imdi kapınız halkı ile kalkup zikr olunan köprünün üzerine varup inşaallahü-taalâ ta'mir olunup asâkir-i nusret me'âsır ile ubûr oluncaya değin muhâfazası emrinde ziyâde takayyüd ve basîret ve intibah üzre hareket eyliyesiz deyü yazılmıştır. 19. Câ. 1123 (6. VII. 1711).

55. Rumeli paşasına buyruldu :

Prut suyu ile gidecek zahire gemilerini muhâfaza ederek ma'en gitmek üzre Rumeli piyâdesinden on beş bayrak tâyin edesiz deyü yazılmıştır. 19. Câ. 1123 (6. VII. 1711).

56. Hâcegân-ı dîvan ve Hülefâ-i aklâma buyruldu :

Bâ-fermân-ı âli İsakçı'da alıkonulan efendiler dahi çadırları ile kasabadan taşra çıkup cîsr başında paşalar olduğu mahâlde anlar dahi ma'en oturalar deyü yazılmıştır. 20. Câ. 1123 (7. VII. 1711).

57. Rumeli vâlisi Hasan Paşa'ya buyruldu :

İnşaallahü-taalâ tahririne memur ve Ordû-yı hümâyûna getirilen Mîrî Rumeli piyâdesinin düşman-ı din ile gerek metrise girülür ve gerek alay cengi olur, tansif olup üzerlerine hîn-i iktizâda istihdam için birer nişan tâyin ve kendülere tesellüm olunmak iktiza etmeğın, nisfı Ohri sancağı mutasarrıfı Hüseyin Paşa'ya ve nisf-ı âhirini Dukakin sancağı mutasarrıfı Kurd Mehmed Paşa'ya teslim eyliyesiz deyü yazılmıştır. 20. Câ. 1123 (7. VII. 1711).

58. Sivas vâlisi Mehmed Paşa'ya buyruldu :

İnşaallahü-taalâ düşman-ı din ile mukabele ve muharebede, kapınız halkı ve eyâletiniz zû'ama ve erbâb-ı timârı ile Çarhacı tâyin 15/a olunmuşsuzdur. Kapınız halkı ve eyâletiniz zû'ama ve erbâb-ı timârı ile kalkup Ordû-yı hümâyûndan bir saat ilerü ve münasib olan mahâlde nüzül edüp, etraf ve eknâfı tefahhus ve tecessüs edüp, basîret üzere hareket ve bundan sonra yanınıza çarha hizmetine memur olunan paşa ve asker her kim tâyin olunur

ise re'yi rezînin üzere hareket eylemeleri için muhkem tenbih ve yanınıza irsâl olunur memur oldukları Çarhacı'lık emrinde dâmen-i gayreti dermiyan ve avn-i Hakk ile düşman-ı bed-girdardan ahz-i intikama sarf-ı bezl-i himmet edüp me'âsir-i cemîle zuhuruna takayyüd eyliyesiz deyü yazılmıştır. 20. Câ. 1123 (7. VII. 1711).

59. Ohri paşası Hüseyin Paşa'ya ve Dukakin paşası Kurd Mehmed Paşa'ya başka başka buyruldu :

Rumeli vâlisi vezîr-i mükerrerem izzetlû ve rif'atlû Hasan Paşa hazretlerinin tahrîr ve Ordû-yı hümâyûna getirdükleri Rumeli piyâdesinin nısfı inşaallahü-taalâ düşman-ı din ile gerek metrîse girilür ve gerek alay cengi olur, hîn-i iktizada istihdam ve senin re'yin üzere hizmetde olmaları için yanına tâyin olunmaları ile 15/b imdi zikrolunan Mîri Rumeli piyâdesinin nısfını yanına alup, seninle ma'en konup, göçüp her ne veçhile hizmete istihdam olunmaları ferman olunur ise levendât-ı mezkûreyi gereği gibi vâki' olan hidemât-ı alıyyede istihdam ve zabt ü rabtları husûsunda ziyâde tekayyüd ve ihtimam eyliyesiz deyü yazılmıştır. 20. Câ. 1123 (7. VII. 1711).

60. Sâbika Kara-Hisar-ı Şarkî sancağına mutasarrıf olan Bostancı-başı Mustafa Paşa'ya buyruldu :

İsakçı köprüsünün berü tarafında meks ve avn-i Hakk ile muhâfazası ehem olmağın Han-çırağı Ali Paşa ve Topal Osman Paşa ve sâbika Balıkesrî mutasarrıfı İbrahim Bey ve Arab Ali Bey ve Kavala sancağından ma'zûl Yusuf Bey memur olmaları ile sen Baş-buğ olup inşaallahü-taalâ ale'l-ittifak köprü-yi merkumun bu tarafında muhâfaza ve hirâset emrinde dikkat-i tam ve sa'y-i ihtimam edüp Allahü-taalâ hıfz eyliye, hilâfından hazer eyliyesiz deyü yazılmıştır.

Cümleye başka başka buyruldu yazılmıştır. 20. Câ. 1123 (7. VII. 1711).

61. Defterdar Efendi'ye buyruldu :

Sultan-önü sancağı mutasarrıfı Fazlı Paşa'ya.

Şa'ir, Keyl 80 : Dakik Keyl 30

Akşehir sancağı beyler-beyisi Kurd Mehmed Bey'e.

Şa'ir, Keyl 50 : Dakik, Keyl 30 yazılmıştır. 20.Câ.1123

(7. VII. 1711).

62. Defterdar Efendî'ye buyruldu :

Yenişehir mutasarrıfı Acem Mustafa Paşa'ya.

Şa'ir, Keyl 100 : Dakik, Keyl 50.

İç-il sancağı mutasarrıfı Abdülgafûr Paşa'ya.

Şa'ir, Keyl 50 : Dakik, Keyl 100 yazılmıştır. 21. Câ. 1123 (8. VII. 1711).

63. Sivas vâlisi Mehmed Paşa hazretlerine buyruldu :

Kapunuz halkı ve eyâletiniz zû'ama ve erbâb-ı timâr-ı ve mîr-i mîran ve mîr-i livâları ile Çarhacı tâyin ve Ordû-yı hümâyûndan ilerü münâsib olan mahâlle nüzûlünüz ferman olunmuş idi. Dergâh-ı âlî yeniçerileri ocağından ilerüde münâsib olan mahâlle nüzûl olundukda beher-hâl' ordunuzdan dahi ilerü karavul iktiza eden mahâllere gecelerde ve gündüzlerde dahi esnâ-yi rahda etraf ve eknafa ve ilerüce karavullar tâyin ve tefahhûs ve tecessüs olunmak muktezi olmağla inşallahü-taalâ her gece eyâletiniz askerinden ve yanınıza tâyin olunan paşalar ve beylerden eğer gecelerde ve eğer gündüzlerde müstevfa (dolgun) karavullar tâyin ve fi-mâba'd fermâna muntazır olmayup kemâl mertebe basîret ve intibah üzere hareket eyleyeler deyü yazılmıştır. 21. Câ. 1123 (8. VII. 1711).

64. Ber-vech-i arpalık Teke sancağı mutasarrıfı Koç Mehmed Paşa'ya buyruldu :

Sivas vâlisi vezîr-i mükerrerrem izzetlû ve rif'atlû Mehmed Paşa hazretleri Çarhacı tâyin olunup sen dahi kapun halkı ile vezîr-i müşârün-ileyhin yanına Çarha hizmetine memur olmuşundur. İmdi kapun halkı ile bu saat kalkup müşârünileyh hazretlerinin yanına varup, ma'en kalkup konup re'y-i rezînleri üzere gerek Çarha hizmetinde ve gerek sâir vâki' olan hidemât-ı aliyyede bezl-i mechûd edüp hilâfından ihtiraz eyliyesiz deyü yazılmıştır. 21. Câ. 1123 (8. VII. 1711).

a. Aksaray sancağı mutasarrıfı İvaz Paşa.

b. Niğde sancağı mutasarrıfı Bekir Paşa.

c. Kayseriye sancağı mutasarrıfı Bekir Paşa.

d. Kırşehir sancağı mutasarrıfı Abdülkadir Paşa.

e. İç-il sancağı mutasarrıfı Abdülgafûr Paşa.

- f. Üsküb sancağı mutasarrıfı Mehmed Paşa.
- g. Akşehir sancağı beyi Kurd Mehmed Bey.
- h. Koca-ili sancağı beyi Sadık Mehmed Bey.

Bu zikr olunan paşa ve beylere dahi bâlâda zikr olunduğu üzere başka başka buyruldu tahrîr olunup Çarha hizmetine memuriyetleri üzere yazılmıştır. 21. Câ. 1123 (8. VII. 1711).

65. Çavuş-başı Ağa'ya buyruldu :

Hâlen gelen diller için mu'temed-i aleyh çavuşlar tâyin ve Tolça (طولچه) kal'asında kal'a-bend eylemeleri için yazılmıştır. 20. Câ. 1123 (7. VII. 1711).

66. Tolcı kal'ası dizdarına buyruldu :

Tolcı (طولجي) kal'ası dizdarı çavuş ma'rifeti ile varan dilleri muhkem zabt edesiz deyü yazılmıştır. 20. Câ. 1123 (7. VII. 1711).

67. Defterdar Efendi'ye buyruldu :

Mîrî zahîre nakli için her kazadan ne mîkdar araba bâ-fermân-ı âlî matlûb olunup ve ne mikdarı gelmiştir ve öteden berü ve her araba sekiz yüz vakiyye (okka) yük tahmil olunâ gelmiştir. Minvâl-i meşrûh üzere hilâf olunmayup sıhhati ve hakikatı üzere ilâm eylemeleri için yazılmıştır.

68. Çavuş-başı Ağa'ya buyruldu :

Beher kazadan ücretile taraf-ı mîriden tutulan arabalar sekizer yüz vakiyye yük tahmil olunmak muayyen olmağla, hâlen tâyin olunan arabacı müceddeden arabalar yapıdırır imiş. Yapıdırıldığı arabanın birisile arabacı başıya çavuş tâyin edüp cîsr başından huzurumuza ihzar ederiz deyü yazılmıştır. 20. Câ. 1123 (7. VII. 1711).

69. Yeniçeri Ağası hazretlerine buyruldu :

İsakçı köprüsünün avn-i Hakk ile muhâfazası ziyade piyâdeye muhtac olmağla iki üç güne değin serdarlardan gerüden gelenlerden üç yüz nefer yeniçeri serdarları ile muhâfazasına tâyin edüp, mektublar tahrîr ve muhkem tenbih eyliyesiz deyü yazılmıştır.

70. İskenderiye sancağı beyi Tahir Bey'e buyruldu :

Kapun halkı ve yanında olan bin nefer mîrî piyâde ile İsakçı köprüsünün berü yakasında avn-i Hakk ile muhâfazasına memûr ve paşalar ve beylere Baş-buğ tâyin olunan sâbıka Kara-hisar-ı Şarkî mutasarrıfı Mustafa Paşa'nın re'yi üzere hareket ve İsakçı ve Kartal karyesi kurbünde olan köprülerin muhâfazasında ihtimam eylemeleri için yazılmıştır. 21. Câ. 1123 (8. VII. 1711).

71. Çavuş-başı Ağa'ya buyruldu :

Boğdan beyi Kantemir-oğlu'nun itba'larından İstanbul'lu Karaca Yörgakî tercümanı ve İstefanî Topâlî ve Yanâkî Mavridî İstanbûlî zimmîleri İsakçı'da oturmak üzere yarar kefillerin alup ve akçadan maada eşyaların dahi teslim ettirdüp, kefilleri olmadığı hâlde kal'a (da) alıkoyasız deyü buyruldu yazılmıştır. 21. Câ. 1123 (8. VII. 1711).

18/a 72. Defterdar Efendi'ye buyruldu :

Avlonya paşası Ali Paşa'nın çadırların ve sâir levâzımları her ne ise bugün görüp inşaallahü-taalâ yarın bunda meks edüp, Cuma' günü Ordû-yı hümâyûna mülhak üzre tenbih edesiz deyü yazılmıştır. 21. Câ. 1123 (8. VII. 1711).

73. Defterdar Efendi'ye buyruldu :

Yanya paşası Mehmed Paşa'nın tahrîr ettiği bin nefer mîrî piyâde levendatlarına mû'tad üzre barut ve kurşunların veresüz deyü yazılmıştır. 21. Câ. 1123 (8. VII. 1711).

74. İskenderiye beyi Tahir Bey'e buyruldu :

Tahrir eylediğin mîrî bin nefer piyâde ile İsakçı köprüsü ve Kartal karyesi köprüsünün muhâfazasında olmak üzere tâyin ferman olunmuş idi. Kapun halkı ile Ordû-yı hümâyûnda olman muktezi olmağla, zikr olunan piyâdeler üzerine adamın İslâm Ağa'yı tâyin ve Baş-buğ olan sâbıka Kara-hisar-ı Şarkî mutasarrıfı izzetlü Mustafa Paşa'nın yanında alıkoyup re'yi üzere hareket ve zikr olunan köprülerin muhâfazasında takayyüd-i tam eylemeleri için muhkem tenbih edüp sen kapun halkı ile Ordû-yı hümâyûna galesin deyü yazılmıştır. 21. Câ. 1123 (8. VII. 1711).

75. Defterdar Efendi'ye buyruldu :

Tahir Bey'in tahrir ve getirdiği bin nefer mirî Arnavud piyâdesi İsakçı köprüsünün muhafazasına tâyin olunmağla çadır ve çerke ve mühimmat-ı sâire ve ta'yinatların ve mu'tad üzre barut ve kurşunların veresiz deyü yazılmıştır. 21. Câ. 1123 (8. VII. 1711).

76. Kapıcı-başı Osman Ağa'ya buyruldu :

Asitâne-i saadetden Na'l-Kıran'ın nâmına nâme resânı ile İsakçı'ya vusûlünü ilâm eylemişsiz. İmdi zikr olunan nâme resânı olup Bender'e götürüp Bender muhafazasında olup, Özi vâlisi olan vezir-i mükerrer izzetlü rif'atlı Mehmed Paşa hazretlerine teslim edüp ba'de't-teslim kendin gelüp Ordû-yı hümâyûna mülâkî olasin deyü yazılmıştır. 22. Câ. 1123 (9. VII. 1711).

77. Defterdar Efendi'ye buyruldu :

Avlonya mutasarrıfı Ali Paşa'nın yanında olan mirî bin nefer piyâdenin ferman olunduğu üzere çadır ve mühimmat-ı sâiresin verüp düşman-ı din karib olduğu haberi gelmekle cum'a günü Ordû-yı hümâyûna mülhak olmak üzere gönderüp sen dahi memûrunu tekmil edüp gelesiz deyü yazılmıştır. 22. Câ. 1123 (9. VII. 1711).

19/a 78. Diyarbekir vâlisi Ali Paşa'ya buyruldu :

Düşman-ı din karib olup inşaallahü-taalâ ahz-i intikam için muharebe olunmak mukarrer olup, kapunuz halkı ve eyâletiniz zû'ama ve erbâb-ı timarı ve hükûmet ve elviye beyleri ve sâir yanınızda bulunan tevâif-i askerî ile inşaallahü-taalâ yarınki Cuma günü Ordû-yı hümâyûna mülhak olmanız iktiza etmekle imdi bi-eyyihâl kapunuz halkı ve eyâletiniz zû'ama ve erbâb-ı timarı ve hükûmet ve elviye beyleri ve sâir tevâif-i askerî ile yevm-i mezbûrda gelüp Ordû-yı hümâyûna dâhil olup sâir vakta kıyas ile tevakkuf etmiyesiz deyü yazılmıştır. 22. Câ. 1123 (9. VII. 1711).

79. Kapıcı-başı Mustafa Ağa'ya buyruldu :

Düşman-ı din karib olup muharebe olunmak mukarrer olmağla Mısır askerinin ber-vech-i müsaraat. Ordû-yı hümâyûna mülhak olmaları muktezi olmağla olur olmaz ağırlıkların İsakçı'da alıkoyup sâir vakta kıyas etmeyüp ta'cil ale't-ta'cil bir saat evvel Mısır askerî ile gelesiz deyü yazılmıştır. 22. Câ. 1123 (9. VII. 1711).

80. Rumeli vâlisi Hasan Paşa'ya buyruldu :

Düşman-ı dinden bir mikdar kefere-i menhûsası ayrılup ne mahâlle gittiği ma'lûm olmayup ancak Prut suyuna değin ihtiyâten Çarhacı 19/b tâyin olunan vezîr Mehmed Paşa hazretlerinin yanına bir mikdar asker tedârik olunmak muktezi olmağla imdi kapunuz halkı ve eyâletiniz zu'amâ ve erbâb-ı timârı ile bugün kalkup müşârünileyh Mehmed Paşa hazretlerinin yanına varup, ittifak ve ittihad ile basiret ve intibah üzere hareket ve me'âsir-i cemile zuhûruna bezl-i sarf-ı himmet edesiz deyü yazılmıştır. 22. Câ. 1123 (9. VII. 1711).

- a) Kengırı mutasarrıfı Hüseyin Paşa'ya
- b) Selânik mutasarrıfı Hasan Paşa'ya.
- c) Ankara mutasarrıfı Şâban Paşa'ya karavul için, Cuma günü buyruldu yazılmıştır. 23. Câ. 1123 (10. VII. 1711).

81. İsakçı cisri muhâfızı Mustafa Paşa ve Haseki Ali Ağa'ya buyruldu :

Düşman-ı din karib olup muharebe vakti karib ve muayyen olmağla, İsakçı'da ve kasabasında ve berü yakasında olan tevâif-i askeriden yeniçeri ve sipah ve cebeci ve topçu ve gayri bir saat evvel Ordû-yı hümâyûna erişmeleri muktezi, cümlesini ihraç ve bir saat evvel Ordû-yı hümâyûna irsâl ve bundan sonra gelecek paşalar ve sipah ve yeniçeri ve cebeci ve topçu ve sâir askerî tâifesini kat'a eğlendirmeyüp bir-an evvel gönderüp ve İsakçı ve Kartal cisirleri avn-i Hakk ile muhâfaza ve fi-mâba'd fermansız bir ferdi salıvermeyüp men' eyliyesiz deyü yazılmıştır. 23. Câ. 1123 (10. VII. 1711).

20'a 82. Rumeli vâlisine buyruldu :

İnşaallahü-taalâ akşamna mazından sonra Ordû-yı hümâyûn ile Yeniçeri ağası nüzûl ettiği mahâlle azîmet mukarrer olmağla kapunuz halkı ile ve eyaletiniz askeri ile Ordû-yı hümâyûnun ardından sağ tarafını mahâll-i merkuma nüzûl oluncaya değin muhâfaza ve etrafı tefahhüs ve tecessüs ve basiret üzere hareket eylemek için yazılmıştır. 25. Câ. 1123 (12. VII. 1711).

83. Sivas vâlisine buyruldu :

Kapunuz halkı ve eyâletiniz askeri yanınızda memur mir-i mîran ve mîr-i livâlar ile ve Dergâh-ı âlî yeniçerilerinin nüzûl ettiği mahâlden ilerü bu gece münâsib olan mahâlle varup ilerisünü ve sağ tarafını avn-i Hakk ile muhâfaza ve gerek kendiniz ve eyâletiniz ve sâir askeriden bir ferd atdan inmeyüp sabaha değin muhâfaza ve etrafı tecessüs ve basiret üzre hareket eylemesi için yazılmıştır. 25. Câ, 1123 (12. VII. 1711).

84. Yeniçeri Ağası'na buyruldu :

Sehven yol yanılıp Prut kenarına nüzûl olunmağla akşamdan sonra Ordû-yı hümâyûn ile hareket ve varılmak tasdim olunmuş idi ; ancak iki ordu gecede biri-birlerine varmak münâsib görülmemekle inşaallahü-taalâ ale's-sabah dâhil olunur cümle zâbitânı cem' ve uyumayup bir hoş muhâfaza eyliyesiz deyü yazılmıştır. 25. Câ. 1123 (12. VII. 1711).

20/b 85. Eyyüb Paşa'ya buyruldu :

Ordû-yı hümâyûndan yeniçeri ordusuna varınca, nehr-i Prut'un üç geçidi olup Boğdanlı eşkıyasından mazarratları def'i için Şayka ve Kanca-baş kayıkları tâyin ve askerinin ardı kesilinceye değin muhâfaza eyliyesin deyü yazılmıştır. 23. Câ. 1123 (12. VII. 1711).

86. Tuna Kapudanı Eyyüb Paşa'ya buyruldu :

Zehâir ile meskûn olan sefâini inşaallahü taalâ yarınki gün Ordû-yı hümâyûn ile nüzûl olunacak menzile iriştirmeğe kemâl-i takayyüd eyleyüp ve Ordû-yı hümâyûn nüzûl eyliyeceği mahâl hâlâ Dergâh-ı âlî yeniçeri ağası vezîr-i mükerrerrem izzetlû rif'atlû Yusuf Paşa hazretlerinin bugün nüzûl eylediği mahâl olmağla ol menzilden bu mahâlle gelince nehr-i Prut'un karşı Boğdan yakasından üç geçidi olup, Boğdanlı eşkıyası zikr olunan geçidlerden ve bâzı küçük çernikler (چرنیکلر) ile dil ahzi için beri cânibe ubûr etmek ihtimâli melhûz olmağın, imdi gerek geçitlerden ve gerek çernikler ile ol makûle Boğdanlı eşkıyası beri yakaya geçmek ihtimâli olur ise âlâ-eyy-i hâl ahz ve ele getürmek üzre geçitlere kifâyet mıkdarı Şayka ve Kanca-baş kayıkları tâyin eyliyesin deyü yazılmıştır. 25. Câ. 1123 (12. VII. 1711).

21/a 87. Bosna vâlisi vezîr-i mükerrerem Ali Paşa'ya buyruldu :

Asitâne-i saadet tarafından Dergâh-ı âli kapucu-başlarından Osman Ağa ile Ordû-yı hümâyûna dâhil olan Na'l-Kıran'ın nâmeresânı Bender'e irsâl olunmak iktiza etmeğin eyâletiniz askerinden elli nefer güzîde ve tûvâna adam tâyin ve mümâileyh Osman Ağa ile Bender'e götürüp Bender'de asâkir-i islâma Baş-buğ olan vezîr-i mükerrerem izzetlü rif'atlı Mehmed Paşa hazretlerine teslim ve yollarda basiret ve intibah üzre hareket ve ba'de't-teslim bir saat evvel Ordû-yı hümâyûna irişmeleri için muhkem tenbih eyliyesiz deyü yazılmıştır. 26. Câ. 1123 (13. VII. 1711).

88. Sipahiler Ağası'na buyruldu :

Reâyanın evleri ihrak ve ekinleri biçilüp teaddi olunmağla her ocakdan birer çavuş alup varup ol-makuleleri ahz ve te'dib için zâbitlerine teslim eyliyesiz deyü yazılmıştır. 27. Câ. 1123 (14. VII. 1711).

89. Tuna Kapudanı Eyyüb Paşa'ya buyruldu :

Nehr-i Prut'un karşısına sefâin ile nüzûlünüzde evler ihrak olunup karşı yakada âher asker olmayup sefâin ricâlinden olmağla her kim ise bi-eyy-i hâl ahz ve huzurumuza ihzar edüp min ba'de hâneler yakmayup reâyaya ubûr edenleri men' ve memnu' olmayanları ahz ve huzurumuza ihzar eyliyesiz deyü yazılmıştır. 27. Câ. 1123 (14. VII. 1711).

90. Rumeli vâlisine buyruldu :

Eyâletiniz askerinden bâzıları reâyanın hânelerini ihrak ve ekinlerini biçüp teaddi etmelerile cümle alay beylerine tenbih ve men' edüp fukaraya teaddi ettirmiyesüz deyü yazılmıştır. 27. Câ. 1123 (14. VII. 1711).

91. Delvîne sancağı mutasarrıfı Arslan Paşa'ya :

İsakçı cisri muhâfazasında Baş-buğ tâyin olunan Kara-hisar-ı Şarkî paşası Mustafa Paşa'nın yanına kapun halkı ile cizr muhâfazasına memur olmuştur. Re'yi üzre hareket ve cizr-i merkumu avn-i Hakk ile muhâfaza emrinde ihtimam eyliyesiz deyü yazılmıştır. 27. Câ. 1123 (14. VII. 1711).

92. Diyarbekir vâlisine buyruldu :

Sefer-i hümâyûna me'mur askeri tâifesi tâmü's-silâh olup bâ-husûs eyâlet askeri dahi tâmü's-silâh olmak üzere ferman olunmuş iken ekserinin tüfenk ve mızrağı olmamağla timarları ve isimleri ile tahrir ve defter eyliyesiz. Ve'l-hâsıl mezbûrların reâyadan farkı olmamağla yine reâya zümresine ilhak olunmak üzere sıhhati ile defterin irsâl eyliyesiz deyü yazılmıştır. 27. Câ. 1123 (14. VII. 1711).

93. Yeniçeri Ağası'na buyruldu :

Yeniçeri tâifesinden bâzıları reâyanın evlerin ihrak ve ekinlerin biçüp teaddi ettikleri istima' olunup düşman-ı din ile muharebe ve mukatele karib olup perâkende ve perişan olmaları münâsib olmayup herkes dâiresinde odalarında mevcûd bulunup reâyamn evleri ihrak ve ekinleri biçilmemek üzere cümle zâbitâna tenbih eyliyesiz deyü yazılmıştır. 27. Câ. 1123 (14. VII. 1711).

94. Müteferrika başı Mehmed Ağa'ya buyruldu :

Bundan akdem vâki' olan sefer-i hümâyûnlarda Ordû-yı nusret-makrunun etrafına araba çekilüp araba ile muhâfaza olunur idi. 22/a. Bu sene-i mubarekede dahi üslûb-ı sâbık üzere her menzîlne nüzûl olundukda Ordû-yı nusret-makrunun her ne kadar araba var ise cümlesin Arabacı başı ma'rifeti ile cem' ve gereği gibi muhâfaza olunmak üzere etrafına çeküp hirâset ettirmeye memur olunmuşundur. İmdi yanına tâyin olunanlar ile her menzile nüzûl olundukda Ordû-yı nusret-makrunun cümle etrafını gereği gibi arabalar çeküp husûs-ı mezbûrda takayyüd ve ihtimam ve bezl-i kudret-ü sa'yi edesiz deyü yazılmıştır. 27. Câ. 1123 (14. VII. 1711).

95. Mar'aş sancağı alay-beyisine buyruldu :

Anteb (Ayıntab) ve Malatya sancakları toplar hizmetine tâyin olunmağla bunlardan maada eyâlet-i Mar'aş'ın alay-beyleri ve umûmen zû'ama ve erbâb-ı timârî ile Çarha hizmetine memur olmuşsunuzdur. İmdi bir ferdi bayrağımızdan ayırmayup cümle niz çarhacı olan Sivas vâlisi vezîr-i mükerrem izzetlû ve rif'atlû Mehmed Paşa hazretlerinin re'y-i sevabları üzere hareket ve ma'en konup ve göçüp çarhacılık hizmetinde bezl-i kudret edüp hilâfı zuhûrundan bi-gayet ihtiraz eyliyesiz deyü yazılmıştır. 27. Câ. 1123 (14. VII. 1711).

96. Baş-buğ olan Koç Mehmed Paşa'ya :

Hendek menzilinde meks üzere olan mîrî zahîre sefinelerinden nehr-i Prut ile Ordû-yı hümâyûn tarafına sefâin gönderildikde yanlarınca gitmek üzere karadan dahi kifâyet mikdarı bayrak ve adamlar tâyin ve kezâlik yine mahâll-i mezbûrdan arabalara tahmil olan zehâirin ve İsakçı tarafından zahîre ile gelen arabaların yanlarına dahi bayrak ve 22/b kifayet mikdarı adamlar tâyin ve hıfz ü hirâset ederek Ordû-yı hümâyûna irsâl ve isâlinde ziyâde dikkat-ı tam eyliyesiz deyü yazılmıştır. 28. Câ. 1123 (15. VII. 1711).

97. Hendek menzilinde nehr-i Prut'da meks üzere olan nehr-i Tuna donanması ve zehâir sefinelerinin hıfz u hirâseti mühim ve muktezî olmağla mahâll-i mezkûra varup sefâin-i merkumenin nehr-i Tuna kapudanı Eyyüb Paşa ile maiyyet ve ittifak üzere keyd ü mekr-i a'dâdan gereği gibi hıfz u hirâset hizmetinde olup kemâl-i basîret ve intibah üzere hareket eyliyesiz deyü yazılmıştır. 28. Câ. 1123 (15. VII. 1711).

98. Eyyüb Paşa'ya buyruldu :

Nehr-i Tuna donanması ile zahîre sefineleri Hendek menzili kurbünde olan karye yanında meks ve karar etmek üzere olup sefâinin ve gerek ol havâlinin hıfz u hirâseti için Teke sancağı mutasarrıfı Koç Mehmed Paşa Baş-buğ tâyin ve sâiri dahi memur olmaları ile sen dahi yanında olan Tuna donanması ve Kanca-baş sefineleri ile mahâll-i mezkûreda meks edüp mîrî Fülîka ve üstü-açık Tombaz ve gerek zehâir sefinelerin yanına cem' ve hıfz edüp zahîreleri ihrac oldukça yine tahmil için İsakçı'ya irsâl ve zahîre getirdüp arabalar gönderildikçe tahmîl ve pey-der-pey Ordû-yı hümâyûna irsâl ettirilmekte ikdam ve ihtimam eyliyesiz deyü yazılmıştır. 28. Câ. 1123 (15. VII. 1711).

99. Cebeci-başı Ağa'ya buyruldu :

23/a İnşaallahü-taalâ iş-bu Cemâziyülâhire'nin guresi perşembe günü düşman-ı dinden ahz-ı intikam için hareket ve azîmet mukarrer olmağla Dergâh-ı âlî yeniçerileri ağası vezîr-i mükerrerem izzetlû rif'atlû Yusuf Paşa hazretlerinin sağ tarafında Seksuncu-başı Ağa kolunun üst tarafına Dergâh-ı âlî cebecilerinden bin nefer odalu ve cebeci serden-geçdileri ile Seksuncu-başı Ağa ile Mısır askeri

mâ-beyni mahâlde tâyin olunan kolunda yürüyüp konup vâki' olan hidemât-ı aliyyede mecd ü sâ'î olasız deyü yazılmıştır. Selh-i Câ. 1123 (16. VII. 1711).

100. Haleb vâlisi İbrahim Paşa'ya buyruldu :

Kapunuz halkı ve eyâletiniz zû'ama ve erbâb-ı timârı ile asâkir-i nusret-me'âsire dümдар nasb ve tâyin olunmuşuzdur. İmdi inşaallahü-taalâ tertib olunduğu üzere ibtida Çarhacı vezîr-i mükerrem izzetlû ve rif'atlû Sivas vâlisi Mehmed Paşa hazretleri ve ondan sonra Yeniçeri ocağı ve sağ ve sol kolları ile ve andan sonra sancak şerif ile hareket ve azîmet olundukda nısıf saat sonra ağırlık yürüyüp ağırlığın ardı kesildikden sonra siz dahi kalkup etraf ve eknâfınızı yoklatup ağırlıktan ve hasta (ve) gerü kalandan bir ferd alıkoymayup menzile irişdirüp gereği gibi dümдарlık emrinde mecd ü sâ'î olasız deyü yazılmıştır. Selh-i Câ. 1123 (16. VII. 1711).

23/b 101. Rumeli vâlisine buyruldu :

İnşaallahü-taalâ iş-bu Cemâziyelâhire'nin guresi perşembe günü düşman-ı dinden ahz-i intikam için hareket ve azîmet mukarrer olmağla Dergâh-ı âlî yeniçerileri ağası vezîr-i mükerrem izzetlû ve rif'atlû Yusuf Paşa hazretlerinin sol kolu nihâyetinde kapunuz halkı ve eyâletiniz zû'ama ve erbâb-ı timarı ile bundan akdem ferman olunduğu üzre Haseki Kadri Ağa kolunun ardında yürüyüp konup ferman-ı sâbık üzre vâki' olan hidemât-ı aliyyede mecd ü sâ'î olup me'âsir-i cemîle zuhûruna sa'î eyliyesüz deyü yazılmıştır. Selh-i Câ. 1123 (16. VII. 1711).

102. Rûmeli vâlisine buyruldu :

Nehr-i Prut'da ilerü menzilde sökülecek değirmen bendine adam tâyin olunmağla Alaca-hisar sancağı erbâb-ı timarını mahâll-i mez-bûra tâyin eyliyesiz deyü yazılmıştır. Gurre-i C. 1123 (17. VII. 1711).

100. Haleb vâlisi İbrahim Paşa'ya buyruldu :

Düşman-ı dînin tabur-ı menhûsası nehr-i Prut'ı karşı yakaya mürûr ve sen kapun halkı ikiyüz nefer adamın ile tâyin olunan on bin mikdarı askere Baş-buğ tâyin olunmanla tâyin olunan

asker ile kalkup nehr-i Prut'ı ubûr ve düşman-ı dînin tabur-ı makhurunu tâkib ve avn-i Hakk ile her ne vechile olur ise olsun îsâl-i mazarrat edüp me'âsir-i cemfile zuhuruna sâ'î ve ihtimam eyliyesiz deyü yazılmıştır.

24/a 104. Yeniçeri Ağası'na buyruldu :

Dergâh-ı âlî yeniçerilerinden süvârî serden-geçdi : neferen 400; Ser-çeşmeden : neferen 1000 ; Bizim taraflardan : neferen 50 ; Deli ve Beşlüyan'dan : neferen 300 ; Rumeli ve Anadolu cebelüleri ile Ömer Bey kendisi : neferen 500 ; Boz-ok beyi Süleyman Bey kendüsü : neferen 150 ; Prizrin beyi Ahmed Bey kendüsü : neferen 150 ; İskenderiye beyi Tahir Bey kendüsü : neferen 150 ; İç-il paşası Abdülgafur Paşa : neferen 200 ; Bosna eyâletinden : neferen 500 ; Anadolu eyâletinden : neferen 1000 , Rumeli eyâletinden : neferen 1000 ; Karaman eyâletinden : neferen 500 ; Salih Paşa : neferen 200 ; yekûn 9700.

105. Hüdâvendigâr paşası Derviş Mehmed Paşa kapuşu halkı ve yanında olan Sipah ve Silâhdar serden-geçdileri ile bu cümle 9700 adama Baş-buğ olmak üzere Sâlih Paşa'ya yazılmıştır. Fi Gurre-i C. 1123 (17. VII. 1711).

106. Köprü kurulacak mahâlde Bosna piyâdesile Durmuş Paşa'ya ve Ohri ve Dukakin paşalarına piyâdeleri ile mahâll-i mezbûra tâyin olunmuşuzdur. Fi. 3. C. 1123 (19. VII. 1711).

107. Haleb vâlisine buyruldu :

Falcı geçidi için muhâfaza olunmak üzere yazılmıştır. 3. C. 1123 (19. VII. 1711).

108. Rumeli vâlisine buyruldu :

Topları sepetleri ve hizmetinde olmak üzere sancak ba'dehu ve kendüsü deyü yazılmıştır. 3. C. 1123 (19. VII. 1711).

109. Tırhala paşası Mustafa Paşa'ya buyruldu :

Yanına tâyin olunan Mar'aş alaybeyleri ve zû'ama ve erbâb-ı timarı ile inşaallahü-taalâ bina olunacak diğer köprünün başında olan bataklığı doldurup düzleyüp gereği gibi tathir ve tevsî' eyliyesiz deyü yazılmıştır. 3. C. 1123 (19. VII. 1711).

110. Yanya paşasına buyruldu :

Diğer inşâ olunacak köprünün muhâfazası için kapusu halkı ve bin nefer mîrî piyâde ile muhâfazası için yazılmıştır. 3. C. 1123 (19. VII. 1711).

111. Avlonya paşasına buyruldu :

Kapusu halkı ve bin nefer mîrî piyâdesile cisr-i merkuma me'mur. 3. C. 1123 (19. VII. 1711).

112. Anadolu Beyler-beyine buyruldu :

Zikr olunan köprü hizmetinde olmak üzere toplar hizmeti için dört sancak tâyin edesiz deyü yazılmıştır. 3. C. 1123 (19. VII. 1711).

113. Tırhala paşası Mustafa Paşa'ya buyruldu :

Mar'aş alay-beyileri ve zû'ama ve erbâb-ı timarı yanına tâyin olunmağla hizmetde istihdam eyliyesiz deyü. 3.C.1123(19.VII.1711).

114. Niğbolu mutasarrıfı Salih Paşa'ya buyruldu :

Serden-geçdileri cem' ve bir mahâlle koyuvermemeleri için yazıldı. 3. C. 1123 (19. VII. 1711).

115. Han hazretlerine :

Bin aded mızrak verilmek için yazıldı. 3. C. 1123 (19. VII. 1711).

116. Kengiri paşası Hüseyin Paşa'ya buyruldu :

Dümdar Haleb vâlisi İbrahim Paşa'nın bu gece yanında karavul eyliyesiz deyü yazılmıştır. 3. C. 1123 (19. VII. 1711).

117. Sarı-çekiz karyesi Boğdan reâyası Tomara-ova'da iskân eylemeleri için yazıldı. 3. C. 1123 (19. VII. 1711).

118. Hüdâvendigâr paşası Derviş Paşa'ya buyruldu :

Bender'den gelen Ali Paşa yanlarında olan Sipah ve Silâhdar serden-geçdileri ve Beşlü Ağası ve Deli-başı ve ikinci Abdullah Bölük-başı ve eyâlet alay-beyileri Sâlih Paşa'nın re'yi üzere hareket eylemeleri için yazılmıştır. 3. C. 1123 (19. VII. 1711).

119. Bu gece Abdülkadir Paşa ve İvaz Paşa Haleb vâlisinin yanına tâyin ve tâyin edildiği mahâlde karavul eylemek üzere başka başka yazılmıştır. 3. C. 1123 (19. VII. 1711).

120. Defterdar Efendi'ye buyruldu :

Tonbazlar ve humbaralar öküzleri ve sürücüleri olmamağla henüz gelmemekle bi'n-nefs varup bir saat evvel getüresin deyü yazılmıştır. 3. C. 1123 (19. VII. 1711).

121. Rumeli vâlisine buyruldu :

Nehr-i Prut üzere inşâ olunan cısr yanında bir köprü dahi iktiza etmekle Rumeli sancaklarından iki sancak irsâl etmek için yazılmıştır. 4. C. 1123 (20. VII. 1711).

122. Sipahiler Ağası'na ve Silâhdar Ağası'na buyruldu :

Bender'den gelen Sipah ve Silâhdar terakkîlûları ve serdengeçdileri Hân-ı âlî-şan hazretlerinin yanlarına memur olmaları ile berü yakadan Hân-ı müşârü'n-ileyhe gitmek üzere hazır ve âmâde eyleyüb haber vardıkda gönderesiz deyü yazılmıştır. 4. C. 1123 (20. VII. 1711).

123. Topcu-başı Ağa'ya buyruldu :

Yukarı köprü için tâyin olunan on kıt'a şâhî topları Tatar Salih Paşa'ya gönderesüz deyü yazılmıştır.

124. Defterdar Efendi'ye buyruldu :

Tatar Salih Paşa'ya tâyin olunan on kıt'a topların mühimmat ve cebehânesin tahmil için beş Serem (= سرم) arabası viresüz deyü yazılmıştır. 4. C. 1123 (20. VII. 1711).

125. Sivas vâlisi Mehmed Paşa'ya ve Diyarbekir vâlisi Ali Paşa'ya buyruldu :

İlerü giden askere iânet ve müzâheret eyleyüp, ba'de'l-asr ardın alup refâh-ı hâl ile sürüp götüreler deyü yazılmıştır. 4. C. 1123 (20. VII. 1711).

26/a 126. Sivas vâlisine ve Diyarbekir vâlisine ve Salih Paşa'ya :

Küffardan alınan topları alup gayri tevakkuffa cevaz göstermeyüp askeri sürüp ba'de'l-asr Ordû-yı hümâyûna mülâkî olasız deyü yazılmıştır. 3. C. 1123 (19. VII. 1711).

127. Haleb vâlisi İbrahim Paşa'ya buyruldu :

İnşaallahü-taalâ işbu Cemâziyü'l-âhirin beşinci pazartesi günü nehr-i Prut üzerine inşâ olunan cisirlerden karşı yakaya ubûr olunmak mukarrer olmağla inşaallahü-taalâ cenk erbabı olan asâkir-i nusret-me'asir ile cisir-i merkumdan cümle ubûr olunup tamam olmadıkça ağırlık gitmeyüp men' olunmak muktezi olmağın, imdi gerek piyâde ve gerek süvâri umumen cenge lâzım olanlar mürûr ve ubûr etmedikce ağırlığı salıvermeyüp muhâfaza ve cümle ubûr olunup tamam olduktan sonra ağırlığı tamamen geçirüp ardın alup memur olduğunuz vech üzre dümdarlık hizmetinde mecd ü sâ'i olup bi-tevfiki'l-lâhî taalâ gereği gibi muhâfaza ve askerinden ilerü ve bir ağırlık geçirmeyüp sâlimen nüzûl olunan mahâlle iriştirmekte ziyâde gayret ve hamiyet eyliyeler deyü yazılmıştır. 4. C. 1123 (20. VII. 1711).

128. Topcu-başı Ağa'ya buyruldu :

Cemâziyü'l-âhirin beşinci günü Prut üzerinden olan cisirlerdén ubûr olunmak muktezi olmağla cisirler تنها iken bu gece Balyemez ve sâir kebîr topları geçiresiz deyü yazılmıştır. 4. C. 1123 (20. VII. 1711).

26/b 129. Yeniçeri ağası vezîr-i mükerrerem Yusuf Paşa hazretlerine :

Zikr olunan topların geçirilmesinde kemâl-i sâ'i ve takayyüd ve îânet eyliyesiz deyü yazılmıştır. 4. C. 1123 (20. VII. 1711).

130. Anadolu beyler-beyisine ve Rumeli vâlisine başka başka buyruldu :

Balyemez ve sâir kebîr topların cisirden geçirilmekte ve menzile varınca müntehab eyâletleriniz sancaklarından ikişer sancak tâyin eyliyesiz deyü yazılmıştır. 4. C. 1123 (20. VII. 1711).

131. Tırhala sancağı mutasarrıfı Mustafa Paşa'ya buyruldu :

Devlet-i aliyye beyninde Moskov çarı ile bu def'a vüsûk ve uhûd ile talepleri olan müsâlâhada karar verilen mevadd mucibince tarafeynden temessükler alınup verilmekle bundan akdem kable'l-müsâlâha İbrâil ve Kalas taraflarına giden ma'lûmü'l-mikdar Moskovlu'nun âminen ve sâlimen Çarın taburuna mülhak ve mülâkî olmaları için Ordû-yı hümâyûn-ı nusret-makrunda rehin olmak üzere memûren kalan kañçılar (= elçi) iltimas etmekle imdi mesfûrların tarafından tâyin olunan adamları ile sen dahi memur olmuşsundur. Ağırılığın Ordû-yı hümâyûnda kalup salt (صلى) ve sebükbar kapun halkı ile varup mesfurların buldukları mahâlden âminen selâmeti mahâlline isâl ve hilâf-ı sulh ve salâh bir dürlü mu'araza ve müdâhale olunmayup verilen temessüklerde tasrih olunduğu üzere yedlerinde bulunan müslüman esirleri taraflarından tâyin olunan adamları ma'rifeti ile 27/a yedlerinden alınup Ordû-yı hümâyûna isâl ve memleketimizden alınup yedlerinde bulunan hayvanat makulesi dahi gerü tarafından kabz olunup kendülere dahi asâkir-i nusret-şi'ardan ve tavâif-i Tatar'dan bir gûne taarruz ettirmekden ihtiraz ile emin ve sâlim ü selâmet üzere mahâlline irişdiresin deyü yazılmıştır. 8. C. 1123 (23. VII. 1711).

132. Yeniçeri Ağası vezîr-i mükerrerem Yusuf Paşa hazretlerine buyruldu :

Moskov Çarı ile vüsûk ve uhûd ile müsâlâha olunup temessükler alınup ve verilüp mu'temed-i aleyh rehin alınup taburu ile vilâyeti tarafına kalkup azîmet eylemekle metrisde olan Dergâh-ı âlî yeniçerileri ve cebeci ve topcu ve sâirleri cümlesi metrisden ihraç ve odalarına ve herkes yerlerine vaz' olunmak için yazılmıştır. 9. C. 1123 (25. VII. 1711).

133. Sivas vâlisine buyruldu :

Moskov taburu tarafından tâyin olunan âdemisinin yanma bir alay-beyi ile kırk elli nefer tâyin ve Yaş kasabasına irsâl Yaş'da ve gayri mahâlde kendü akçeleri ile aldıkları hayvanatları ve anda olan komser (قومسار؟) adamları sıyânet ve tabure sâlimen isâl ve teslim ettiresiz deyü yazılmıştır. 9. C. 1123 (25. VII. 1711).

134. Sivas vâlisine ve Diyarbekir vâlisine buyruldu :

Moskov Çarı ile sülh ve salâh olunup kalkup vilâyeti tarafına azîmet edüp askerîden ve tavâif-i Tatar'dan muhâfazası lâzım olmağla kalkup bu saat varup nehr-i Prut'u ubûr edinceye değin muhâfaza ve taarruzdan men' ve memnu' olmıyanları [bilâ] aman katl edüp nehr-i Prut'u âminen ve sâlimen ubûr edinceye değin muhâfazası emrinde ihtimam ve takayyüd-i tam eyliyesüz deyü yazılmıştır. 9. C. 1123 (25. VII. 1711).

135. Sivas vâlisine buyruldu :

Mar'aş eyâleti zu'ama ve erbab-ı timarı bundan akdem, Tırhala sancağı mutasarrıfı Mustafa Paşa'ya tâyin olunmuş idi. Henüz yanınızda olup mümâilyh Mustafa Paşa Moskov Çarı'nın İbrâil tarafında olan adamları için tâyin vebu saat gitmek üzere olmağla zikr olunan sancakları mümâileyhe teslim edesiz deyü yazılmıştır. 9. C. 1123 (25. VII. 1711).

136. Tatar Salih Paşa'ya buyruldu :

Kapun halkı ve yanında olan Sipah ve Silâhdar serden-geçdileri ile Sivas vâlisi Mehmed Paşa hazretlerinin yanına varup Moskov Çarı'nın nehr-i Prut'u ubûr edinceye değin tavâif-i Tatar ve askerî ve gayriden muhâfazası ve sıyânetine sen dahi takayyüd-i tam ve vezîr-i müşârünileyh hazretlerinin re'y-i sevab-dîdi üzre hareket eyliyesüz deyü yazılmıştır. 9. C. 1123 (25. VII. 1711).